

AKT

1

04.02.2025

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITON JÄSENLEHTI

akt.fi

AKT 120 vuotta

Kady Milk saattelee laivaan niin ihmiset kuin ajoneuvot s. 24

12 SATAMASSA 24/7

Ahtauksessa tehdään myös
kolmivuorotyötä.

22 NELOSTIEN SOITTOLISTA

Hei huomenta Suomi
hyvin pyyhkii.

28 TES-KIERROS

AKT:n neuvottelukierros
kiihtyy.

SISÄLTÖ

AKT

AUTO- JA KULJETUSALAN
TYÖNTEKIJÄLIITON JÄSENLEHTI

1 | 2025

KANNEN KUVA

Kuvaaja **Sami Turunen**

- 4** Ajo-opettaja myös asennekasvattaja
8 Arttu Hoffren pelasti pikkutyön pakkasesta
8 Kuljettaja pelasti rollaattorin kanssa kaatuneen
9 Ajo- ja lepoaikarikkeet vaikuttavat yrityksen maineeseen
10 Liikennekuolemien määrä ei enää vähentynyt
12 Satama pyörii 24/7

- 14** Alanvaihtaja unelma-ammattissa linja-autonkuljettajana
18 AKT:n alue- ja kuntavaaliehdokkaat, galleria osa 1
20 AKT tukee omia jäseniään alue- ja kuntavaaleissa
21 Föli-kusien vessa-asioista valtuustoaloite
22 Keskioukeamalla – Nelostien soittolista

- 24** Laivan iloinen lastaaja – Kady Milk
26 Oikeutta työntekijöille 1/3
28 Kymmenen kysymystä tes-kierroksen keskellä
30 Kady Milk, fartygets glada belastare
32 Suonenjoen-Rautalammin osasto yhdistyy Varkauteen
34 Työpaikkarakkautta ensi silmäyksellä

VAKIOT: **3** Pääkirjoitus | **9** Takkunen | **11** Liiton kolumni | **17** Puhetta taloudesta | **21** Maailmalta | **27** Juristic Park | **36** Koulutuspalsta | **38** A-kassa | **40** Osastot toimivat | **42** Viihdevaihte

MUISTATHAN
AKT 2/2025
ilmestyy
25.3.

TOIMITUS

John Stenbergin ranta 6,
00530 Helsinki
PL 313, 00531 Helsinki
akt.fi

• Aineistot toimitukseen:
toimitus@akt.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Sini Silvän
044 412 3009
sini.silvan@akt.fi

ULKOASU

Rohkea Ruusu Oy
Seidi Guzejev
050 320 7907
seidi@rohkearuusu.fi

PAINO

Botnia Print Oy Ab,
Kokkola 2024

ILMOITUKSET

Kaupalliset
ilmoitusvaraukset:
Mika Mainos Oy,
050 528 7782
info@mikamainos.fi

Kiitos- ja kuolin- sekä
muut ilmoitukset:
ilmoitukset@akt.fi
tai jäsenrekisteri
09 6131 1244

Osastojen toiminta-
ilmoitukset aluetoi-
mistojen kautta.

Osoitemuutokset
jäsenrekisteriin
09 6131 1244

TILAUSHINTA
25 e / vuosikerta

Tilaukset:
jasenrekisteri@akt.fi

ILMESTYMISAIKATAULU 2025

Nro	DL osastot ja ilmoitusvaraukset	Aineisto- pv	Ilmestyy
1	16.1.	21.1.	4.2.
2	6.3.	11.3.	25.3.
3	29.4.	6.5.	20.5.
4	5.6.	10.6.	25.6.
5	21.8.	26.8.	9.9.
6	25.9.	30.9.	14.10.
7-8	13.11.	18.11.	2.12.

AKT puolustaa sitkeästi

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto viettää nyt 120-vuotisjuhlavuottaan.

AUTO- JA KULJETUSALAN Työntekijäliitto syntyi aikana, jolloin yhteiskunnallisessa tilanteessa oli hengähdystauko. Suomi oli vielä osa Venäjää ja takana oli ensimmäinen sortokausi. Ammattiyhdistysaktiivisuudelle tarjoutui tilaisuus. Työntekijät heräsivät pitämään yhtä ja pitämään puoliaan. Historiaa vapaasti tulkiten - suurvallen heikko hetki antoi ay-liikkeelle tilaa.

Aloite ammattiliiton perustamiseen lähti melko erilaisten yhteisöjen parista eri puolelta Suomea vuonna 1905. **Tapio Bergholm** kuvaa tätä teokseensa *Kovaa peliä kuljetusalalla* (1988). Osastoista tehtiin aloitteita, lähetettiin kirjeitä ja vetoamuksia, julkaistiin lehti-ilmoituksia. Ammattiliittoa olivat perustamassa peräti 11 yhdistyksen ja ammattiosaston sekä kahden työväenyhdistyksen edustajat. Lisäksi kaksi ammattiosastoa ilmoitti sähköllä ha-

luavansa mukaan. Syntyi Suomen ensimmäinen kuljetustyöntekijöiden liitto. Ei ollut sosiaalista mediaa, ei sähköisiä uutiskirjeitä – mutta tieto kulki.

Aika oli otollinen hetken. Pian seurasi uusi sortokausi. Suomen itsenäistyminen, oikeistohallituksia ja sota-ajat. Silti aktiivinen ja idearikas ay-toiminta vakiintui osaksi suomalaista yhteiskuntaa.

YHTEISKUNNALLISET ASIAT etenevät aaltoliikkeinä. Nyt Suomessa on oikeistohallitus, joka ottaa kaukupohjaa Yhdysvalloista. Trumpin toinen kausi tulee tuntumaan myös täällä. Suurvaltojen vaikutusta ei edelleenkaan päästä karkuun.

Ammattiyhdistysliikkeellä ei juuri nyt tunnu olevan erityisen kultainen kausi. AKT:n puheenjohtaja **Ismo Kokkonen** sanoin: ”aika on poikkeuksellisen ammattiyhdistysliikevastainen. Suomessa on ministeritason ihmisiä, jotka solvaavat ammattiliit-

Sini Silvén
päätoimittaja

toon järjestäytyneitä ihmisiä. Meillä ei ole sataan vuoteen ollut näin järjestäytyneiden työntekijöiden vastaista ilmapiiriä Suomessa.”

TÄNÄ VUONNA Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto täyttää 120 vuotta. AKT on näiden vuosien aikana saavuttanut äärettömän paljon: niin palkat, työajat, työturvallisuus, työhyvinvointi kuin koko yhteiskunnan turvaverkko on kehittynyt. AKT:lla on ollut vaikutusta omien jäsenten etuihin. Muiden ammattiliittojen rinnalla myös koko suomalaiseen yhteiskuntaan.

AKT:n toiminnassa on ollut ja on edelleen valtava määrä innostuneita ihmisiä, jotka haluavat vaikuttaa. AKT on kokoaan suurempi liitto. Kun AKT toimii, se nähdään. Liiton vahvuus on siinä, että sen jäsenet pitävät koko Suomen liikkeessä. Kuljettamista ei voi tehdä varastoon. Tämä vuosi on AKT:n 120. vuosi. Vuosi ei ole helppo, mutta helppoa ei ole pyydettykään. ●

AKT försvarar uthålligt

ÖVERSÄTTNING
Kenneth Liukkonen

Bil- och transportarbetarförbundet firar nu sitt 120-jubileumsår.

BIL- OCH transportarbetarförbundet skapades på en tid då samhällsklimatet blev lugnare. Finland var fortfarande en del av Ryssland och de första förtryckningsåren låg bakom. Det skapades en möjlighet för facklig aktivitet. Arbetstagarna blev ana om att stå enade och hålla på sin sida. Historien fritt tolkat – stormaktens svaga läge gav utrymme för fackföreningsrörelsen.

Aktiviteten för att bilda en fackförening skapades hos olika grupper runt om olika delar av Finland 1905. **Tapio Bergholm** beskriver detta i sitt verk *Kovaa peliä kuljetusalalla* (1988). Fackavdelningarna gjorde motioner, skickade brev och initiativ, publicerade tidningsannonser. Representanter från till och med totalt 11 föreningar och avdelningar, samt från två arbetarföreningar var ute för att skapa ett förbund. Dessutom meddelade två fackavdelningar

per telegram att de ville ansluta sig. Då föddes Finlands första transportarbetarförbund. Det fanns inga sociala medier, inga e-nyhetsbrev – men budskapet nådde fram.

Ett tag var tiden gynnsam. Snart kom en ny period av förtryckning. Finlands självständighet, högerregeringar och krigstiden. Ändå förblev den aktiva och idérika fackliga verksamheten en del av finländska samhället.

SAMHÄLLELIGA AGENDOR rör sig i vågor. Nu har Finland en högerregering som avspeglar USA. Trumps andra period kommer att påverka också här. Fortfarande kan stormakternas inflytande inte undgås.

Fackföreningsrörelsen verkar inte ha något särskilt guldåge just nu. Med AKT:s ordförandes **Ismo Kokkos** ord: ”tiden är nu exceptionellt fackföreningsfientlig. Finland har på ministernivå personer som förolämpar människor som anslutit

sig till fackförbund. På hundra år har vi inte haft en atmosfär i Finland, som på liknande sätt går mot organiserade arbetstagare.”

I ÅR FYLLER Bil- och transportarbetarförbundet 120 år. AKT har under dessa år fått avsevärt mycket till stånd: såsom löner, arbetstider, arbetarskydd, arbetsvälmående och samhällets socialskydd som helheter har utvecklats. AKT har haft inflytande i medlemmarnas förmåner. Tillsammans med de andra fackorganisationerna, också på hela finska samhället.

AKT har haft och har fortfarande ett gediget antal aktiva personer som vill påverka. AKT är inflytelserikare än dess storlek. Det märks då AKT tar initiativ. Förbundets styrka är att medlemmarna håller hela Finland i rörelse. Transport kan inte göras på lager. Detta år är AKT:s 120:e år. Detta är inte ett lätt år, men lätt hoppas man inte i stunden då svårighet står intill. ●

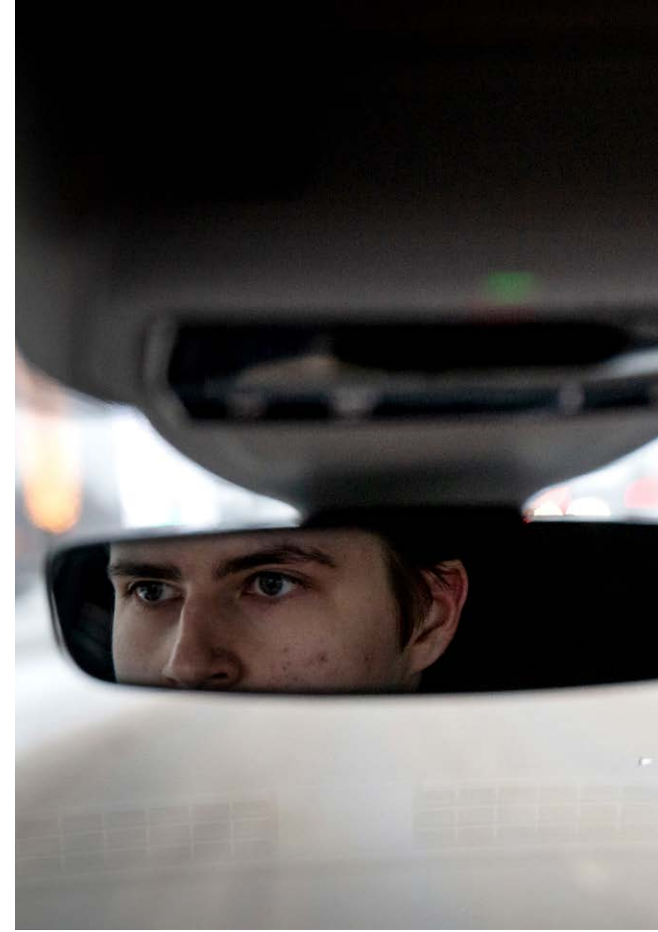

Jussi Rissanen on toiminut ajo-opettajana nyt muutaman vuoden. Liikenneturvallisuuden lisääminen on lähellä miehen sydäntä.

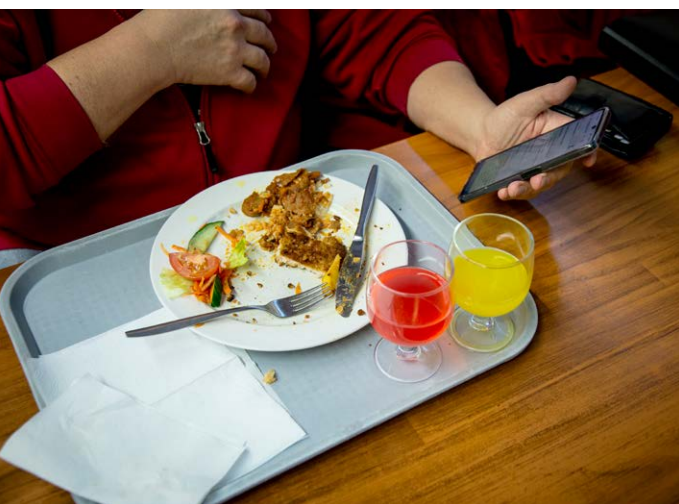
Ajo-opetus on myös asennekasvatusta

Jussi Rissanen työpäivän ja ajo-opettajanuran ydin on liikenneturvallisuuden lisääminen.

TEKSTI JA KUVAT **Mikko Perttunen**

↑ Tie lounaspaikalle ei ole helppo.

↑ Aika, jonka oppilas on suorittamassa ajokoettaan, on työtä. Lounaan lomassa sopii hoitaa juoksevia asioita.

↑ Jussi Rissanen opettama nuori kuljettaja on vastikään päässyt läpi ajokokeesta. Se saa hymyn myös ajo-opettajan huulille.

KELLO 9.00 Jussi Rissanen avaa Epic-autokoulun toimiston oven Tikkurilassa. Ensimmäinen ajotunti on alkamassa yhdeksän jälkeen, mutta puhelin piriisee ja Rissanen päättää vastata, vaikka ajo-opettajan tavoittaakin yleensä parhaiten viestillä.

– Emme oikein pysty keskellä päivää vastaamaan puheluihin, hän muistuttaa.

Aamupäivän agendana on ajaa opetettavan kanssa yksi kertaava ajotunti, minkä jälkeen nuorukainen on menossa ajokokeeseen. Kun opetettava saapuu paikalle ja starttaa auton, on ilmassa jännityksen tuntua.

Autokoulunopettajan työ on paljon muutakin kuin teknisen suorituksen opettamista. Kytkin tai vaihteiden käyttö voi olla aluksi hankalaa, mutta siihen oppii harjoittelemalla. Esimerkiksi ympäristön ja muun liikenteen huomioiminen ja ennakointi ovat asioita, joita ei kenelläkään ole varaa oppia kantapäin kautta.

– Tässä koulun kohdalla on syytä olla erityisen tarkkana. Kun liikenteessä liikkuu lapsia, pitää ennakoida vielä pidemmälle, Rissanen neuvo.

Itse asiassa vuonna 2020 tieliikennelain uudistuksessa ja tieliikenteen periaatteissa niin sanotun luottamusperiaatteen lisäksi kiteytyy tienkäyttäjän ennakoituvollisuus. Sen mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kyettävä hallitsemaan kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

– Vaikka sitten taivaalta tulisi avaruusromua, Rissanen kärjistää.

– Kuljettajana pitää tietysti osata ennakoida, mutta näin ajo-opettajana pitää nähdä tilanteet vielä pidemmälle, Rissanen sanoo.

↑ Ajo-opettajan on oltava jatkuvasti tarkkana. Jussi Rissanen korostaa, että opettajan tarvitsee olla kuitenkin rauhallinen ja sensitiivinen.

Kuten kaikessa opettamisessa, myös ajo-opetuksessa on kyse vuorovaikutussuhteesta. Rähjäämällä asiat tuskin menevät oppilaan päähän, vaikka välillä vastaan tulee isoja virheitä, Rissanen selittääkin rauhallisella äänellä – neuvomalla, ei kritisoiden.

– Paljon riippuu oppilaasta ja tämän asenteesta. Tarvitsee olla tilannetajua, ja muutaman ajotunnin jälkeen oppii jo vähän tuntemaan, millainen oppilas on. Tietysti välillä tarvitaan pientä herättelyäkin, mutta ei parane tappaa oppilaan motivaatiota. Siinä mielessä pitää olla sensitiivinen, Rissanen toteaa.

Lopulta aamun oppilas peruuttaa auton Ajovarman parkkipaikalle, ja inssi astuu pelkääjän paikalle. Ajokokeen vastaanottaja yleensä kysyy, haluaako ajokokelas keskustella vai olla hiljaa. Kaikille rupertelu ajon aikana ei sovi.

– Opettaja saisi olla autossa mukana, jos oppilas niin haluaisi, mutta en kyllä suosittelisi sitä, sillä silloin saattaa tulla hakeneeksi tukea omiin valintoihinsa takapenkiltä ihan tiedostamattaankin, eikä keskity omaan ajamiseen, Rissanen pohtii.

KELLO 10.20 jälkeen Rissanen siirtyy oppilaan ajokokeen ajaksi läheiseen lounaskahvilaan, jossa ruoka katoaa lautaselta työn ohessa.

Ala on muuttunut valtavasti, mutta Rissanen ei verrattain uutena ajo-opettajana ole päässyt varsinaisesti kokemaan ajo-opetuslain suurten muutosten vaikutuksia omassa työssään. Aiemmin ajotunteja saattoi olla kymmeniä ja pakollisia teorialuntejaikin 19. Nyt minimimäärä on kymmenen ajotuntia, joista puolet saa tehdä simulaattorilla. Lisäksi päälle tulee riskientunnistuskoulutus, johon sisältyy neljä tuntia ajo-opetusta ja saman verran teorialunteja.

↑ Simulaattorit ovat tulleet keskeiseksi osaksi ajo-opetusta. Ne jakavat mielipiteitä, sillä laitteet ovat vähentäneet myös opettajien työtunteja.

Nykyään pakollisia teorianuntejakin on yhteensä vain kahdeksan, riskientunnistuskoulutuksen tunnit mukaan lukien, ja lisäksi verkossa omaehtoista opiskeltavaa.

Samaan aikaan opetusluvalla opettavien kuljettajien määrä kasvaa. Riskientunnistuskoulutus autokoulussa on ”kotonakin” opettaville kuljettajille kuitenkin pakollinen.

– Se on ainoa kosketuspinta siihen, millaista opetusta poika tai tyttö on saanut, ja onko opetus ollut turvalliseen ja vastuulliseen ajamiseen tähtäävää, Rissanen pohtii.

Rissanen itse tuli liikennealalle vasta vuonna 2010 ja ajo-opettajaksi kymmenen vuotta myöhemmin, kun lonkkaleikkaukset muuttivat työkykyyn liittyviä suunnitelmia. Kymmenisen vuotta kuopiolainen työskenteli pääasiassa palveluliikenteessä kotiseudullaan.

AAMUN OPPILAS suorittaa ajokokeen onnistuneesti, ja kello 12 alkaa kahden ja puolen tunnin ajo seuraavan oppilaan kanssa. Oppilaalla on seuraavana päivän ajokoe, joten hän haluaa saada hyvän tuntuman. Kaksi oppilasta päivässä on vähän. Yleensä määrä vaihtelee kolmen ja kahdeksan välillä.

Oppilaissa on myös eroja. Jotkut saattavat tulla ratin taakse liiallisellakin itsevarmuudella.

– Itselle kaiken a ja o on liikenneturvallisuus. Ajo-opetus on myös asennekasvatusta, kuten mikä tahansa opettaminen, Rissanen muistuttaa.

– Kulttuuriset erot ovat myös suuria. Esimerkiksi Tikkurilassa on paljon eri kansallisuuksia, ja monet ovat aiemmassa kotimaassaan tottuneet aivan

toisenlaiseen liikennekulttuuriin, Rissanen jatkaa.

Esimerkin vaikutustakaan ei sovi väheksyä. Vanhempien liikenneasenne siirtyy helposti lapsille. Oma lukunsa ovat myös ikäihmiset, joista lääkäri pyytää ajoterveysarviota.

– Siinä palveluliikennetaustasta on etua. Kiinnostuksen kohteeni on myös ikäautoilu, ja teen nykyään myös terveys- ja ikäperusteisia ajokykyarvioita.

KELLO 15 Rissasella alkaa toimistovuoro Järvenpäässä. Toimistotunnit menevät käytännössä viestiruuhkan purkamiseen.

Työpäivien jälkeen Rissasen takki on usein tyhjä. Näin varsinkin silloin, jos päivään on osunut oppilaita, jotka ovat opettelussaan alkuvaiheessa.

– Uran alussa oli kaikkein haastavinta ymmärtää, että pitää liikkua tosi yksinkertaisella tasolla. Kokeilemisen kohdalla taas piilee se riski, että kuvittelee oppilaan olevan liian valmis. Koko ajan pitäisi olla valppaana.

Sanotaan, että monelle ihmiselle autoilu on vaarallisin asia, mitä he elässään tekevät. Ajo-opettaja on päivittäin kokemattomien kuljettajien kyydissä, ja vaikka opettajalla onkin hyvä valmiudet ottaa auto haltuun, mitä tahansa voi tapahtua.

– Ei kyydissä koskaan pelota, mutta välillä hirtittää, kuinka paljon joutuu tekemään töitä. Oman osaamisen vieminen eteenpäin on kuitenkin koko homman ydin.

– Ehkä eniten saan tyydytystä liikenneturvallisuuden lisäämisestä. Ja se on asia, mitä haluaisin jollain tavalla tehdä ehkä varsinaisen työurani jälkeenkin. ●

↑ Jussi Rissanen kertoo, että kuljettajan on osattava ennakoida asiat liikenteessä pitkälle, mutta ajo-opettajan on nähtävä vielä pidemmälle.

↑ Toimistotunneilla puretaan muun muassa viestiruuhkaa.

Arttu Hoffren pelasti 2-vuotiaan pikkutytön pakkasesta

Tammikuisena pakkasyönä yökahdelta bensa-aseman takana ei ollutkaan eläin, vaan pyjamassa kotoaan lähtenyt pikkutyttö. Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja Arttu Hoffren oli oikeassa paikassa oikeaan aikaan ja pelasti tytön pakkasesta.

TEKSTI **Sini Silvàn** KUVA **Tomi Härkönen**

– **A**uton hytistä huomasin bensa-aseman takaa liikettä. Luulin, että siellä oli eläin. Vilkaisin uudestaan ja siellä olikin pikkuinen tyttö. Mietin mitä pitää tehdä. Sitten äkkiä auto seis ja tyttö pois pakkasesta, lapsi oli niin kylmissään ja paniikissa.

Tyttö oli kivunnut pinnasängystään ja lähtenyt ulos pyjamassa ja paljain

varpain kenenkään huomaamatta. Arttu Hoffren soitti heti hätäkeskukseen ja tyttö pääsi auton hyttiin lämpimään.

Tapahtumat ovat yhä kirkkaina Hoffrenin mielessä, vaikka tapahtumasta on vuosi. Hän kertoo, että oli tilanteessa itse aika hämillään. Kun ambulanssi tuli ja otti tytön haltuun, hän ei jäänyt sillä hetkellä ajattelemaan sen enempää omaa rooliaan ja

mitä olisi voinut tapahtua, ellei hän olisi löytänyt lasta.

Suurempaan julkisuuteen tapah-tuma pääsi joulukuussa 2024, kun Hoffrenin työnantaja Kuljetusliike Kantola-Koramo sai kuulla työntekijänsä toiminnasta. Työnantaja nosti asian esiin Facebookissa ”Kiitos Artun, tytölle kävi hyvin. Ollaan sinusta Arttu valtavan ylpeitä!” ●

Kajaanilainen Arttu Hoffren ajaa Kantola-Koramolla elintarvikejakelussa yövuoraa. Vuosi sitten hän oli yövuorossa oikeaan aikaan oikeassa paikassa ja käytännössä pelasti pikkutytön hengen.

Lue laajempi juttu aklehti.fi

Linja-autonkuljettaja pelasti rollaattorin kanssa kaatuneen pakkasesta

"Näin jokaisen tulisi toimia"

Joensuulainen linja-autonkuljettaja havaitsi suojatien keskikorokkeella rollaattorinsa kanssa kaatuneen naisen. Hän toimi ja auttoi naisen pakkaskelistä kyytiin. Matkustajat reagoivat kirjoittamalla tapahtuneesta Facebookiin, pian asian uutisoi myös Ilta-Sanomat. Kuljettaja itse ei sankarin tittelistä piittaa. – Näin jokaisen tulisi toimia, hän kommentoi.

TEKSTI **Sini Silvàn** KUVA **Risto Takala**

– **N**äytti siltä, ettei rouva pääse ylös, eikä kukaan pysähtynyt. Varmaan kymmenkunta taksia ja henkilöautoa ajoi pysähtymättä naisen ohi molempiin ajosuuntiin, kuljettaja kuvaa tilannetta.

Kuljettaja ajoi auton pysäkillä ja läksi rivakasti katsomaan tilannetta, auttoi rouvan ylös ja linja-autoon.

– Talutin rouvan linja-auton keskiovelle, kävin avaamassa oven ja autoin istumaan.

– Itselle paras palkinto oli se, että rouva oli kyydissä istuessaan toennut ja itse omin neuvoin päässyt jatkamaan matkaa.

Kuljettajalle oli aikamoinen yllätys, että kyydissä matkustajat olivat laittaneet tapahtumasta kuvauksen Facebookin puskaradioryhmään.

– Itsellä auttaminen tulee selkärangasta, kuljettaja kertoo. ●

Kuljettaja muistuttaa, että jokaisen tulisi auttaa. Kun näkee, että ihminen tarvitsee apua, tai on esimerkiksi kolaritilanne, pitää pysähtyä ja kysyä, tarvitseeko joku apua.

Lue laajempi juttu aklehti.fi

Ajo- ja lepoaikojen valvontaa tehostetaan

Ajo- ja lepoaikoja koskevia määräyksiä valvotaan Suomessa jatkossa viranomaisten uudella yhteistyöllä. Jatkossa AVI:n tarkastuksissa huomatu aj- ja lepoaika-rikkeet menevät Traficomien tietoon. Rikkeiden määrillä on merkitystä yritysten hyvämaineisuuden kannalta.

TEKSTI **Hannele Siika-aho**

Viranomaisyhteistyönä tarkastetaan vuosittain satoja kuljetusyrityksiä ja tuhansia kuljettajia.

Lounas-Suomen aluehallintoviraston (AVI) työsuojeluvastualueen tarkastaja **Tarja Iivonen** kertoo, että AVI:n tekemissä tarkastuksissa on havaittu pikemminkin nousua kuin laskua ajo- ja lepoaikoihin sekä ajopiirturin käyttöön liittyvissä rikkeissä.

Aiemmin tarkastuksissa havaitut ajo- ja lepoaika- ja piirturinkäyttörikkomukset ovat jääneet AVI:n raporttiin.

Vain vakavimmat niistä on ilmoitettu Traficomille tai poliisille. Nyt käytäntöjä on muutettu. Tämän vuoden alusta alkaen yhteistyö Traficomien kanssa on tiivistynyt automaattisella tiedonvaihdoilla.

Automaatti-ilmoitukset lepoaika-rikkeistä

Avilta lähtee jatkossa automaattinen ilmoitus ajo- ja lepoaika-rikkeistä Traficomille. Siellä rikkeet vaikuttavat kahdella tavalla. Ensinnäkin jokainen rike pisteytetään sen vakavu-

den mukaan. Rikkeet jaetaan neljään luokkaan.

– Pieni 15 minuutin ylitys ajoajassa tuottaa yhden virhepisteen, kun kaikkien vakavimmasta rikkeestä kertyy 90 pistettä. Kuljettajan on hyvä huomata, että esimerkiksi kortin luvaton pois otto ajopiirturista kerryttää 30 virhepistettä. Näin ollen kannattaa pitää varttitunnin ylitys, ottaa siitä yksi lievän rikkeen piste eikä koettaa väärentää piirturitietoja, jolloin rike muuttuu vakavammaksi, kertoo Tarja Iivonen esimerkkinä.

yrityksen ja sen lähipiirissä olevien henkilöiden hyvämaineisuuden. Käytännössä katsotaan esimerkiksi sakko- ja rikosrekisteritiedot. Hyvämaineisuuspiirin jäsen on esimerkiksi yrityksen hallituksen puheenjohtaja.

– Lupahakemuksen hylkäämiseen johtavat esim. kirjanpitorikokset, veropetokset tai toistuvat ja vakavat liikenne- ja ajoneuvoturvallisuutta koskevat rikkomukset, kertoo johtava asiantuntija **Pasi Hautalahti** Traficomilta.

Piirturi- ja kuormausasiat kuntoon

Pasi Hautalahti neuvoo kuljettajia varmistamaan ennen kuljetuksen alkamista, että ajoneuvo on liikennekel-poinen. Työnantajalle tulee ilmoittaa välittömästi, mikäli näin ei ole.

– Kuljettajan tulee toimia työnantajan ohjeistuksen mukaisesti. Hänen tulee myös aina esimerkiksi varmistua siitä, että ajoneuvo on kuormattu säännösten mukaisesti. Luvanhaltija vastaa sitten siitä, että kuljettajalla on oikeat tiedot ajoneuvosta ja että hän tuntee riittävän hyvin kuormaamista koskevat määräykset, kiteyttää Pasi Hautalahti.

– Jos haluaa olla hyvämaineinen ja noudattaa lakia, pitäisi nyt viimeistään ottaa piirturin oikea käyttö vakavasti. Noudattaa piirturinkäytön ohjeita, muistuttaa Tarja Iivonen. ●

Yritykset saavat värikoodit – runsaat rikkeet punaisella

Kertyneiden virhepisteiden mukaan yritykset jaetaan neljään luokkaan: harmaat, joilla ei ole lainkaan virhepisteitä; vihreät, joilla on 0–100 pistettä; keltaiset, keskimääräisen riskin yritykset 101 – 200 pistettä ja yli 201 pistettä saaneet korkean riskin punaiset yritykset.

Uudistus on vasta tullut voimaan, joten sen käytännöt muovautuvat vielä hieman.

Rikkomuksia kerrytetään kuitenkin kaksi vuotta ja niiden pohjalta tullaan tarkastelemaan yrityksen hyvämaineisuutta. Tällä on sikäli merkitystä, että liikennelupa edellyttää hyvää mainetta.

Lupahakemuksen käsittelyssä Traficom tarkistaa sekä pisteytyksen että

Liikennekuolemien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla vuonna 2024

Suomen tieliikenteen onnettomuuksissa kuoli alustavien tilastojen mukaan viime vuonna 172 ihmistä. Määrä on samankaltainen kuin vuonna 2023, mutta parina edellisvuotena nähty myönteinen kehitys pysähtyi.

TEKSTI Mikko Nikula KUVA Getty Images

Vuonna 2023 tieliikenteessä kuoli alustavien tilastojen mukaan 171 henkeä, vuonna 2022 kuolleita oli 187. Molemmat lukemat olivat pienempiä kuin koskaan ennen tilastohistorian aikana. Takavuosiin verrattuna vuosi 2024 oli siis edelleen ”hyvä”, mutta kuolonuhrien määrä ei enää vähentynyt.

– Luultavasti liikennekuolemien määrä tulee vielä vuoden 2024 lopullisissa tilastoissa hieman kasvamaan, kertoo Liikenneturvan tutkimuspäällikkö Marja Pakarinen.

Erityisen surulliseksi vuoden 2024 tekivät lasten liikennekuolemat. Alustavan tilaston mukaan alle 15-vuotiaita menehtyi 9, kun muutamana edellisinä vuotena määrä on ollut noin 4-5.

Autojen uusiminen antaisi osaltaan lisäturvallisuutta, samoin kunnolliset tiet.

Lisäksi esiin nousi uudehko ilmiö: sähköpotkulautojen onnettomuuksissa kuoli kolme henkeä.

– Ensimmäinen kuolema oli vuonna 2021, sitten niitä ei ollut pariin vuoteen. Koko olemassaolonsa ajan laudat ovat kyllä näkyneet loukkaantumisissa ja työllistäneet sairaaloiden päivystyksiä, Pakarinen sanoo.

Raskaassa liikenteessä uhrien määrä kasvoi

Kuorma- ja linja-autot olivat osallisina 45 kuolemaan johtaneessa onnettomuudessa, jotka vaativat 46 henkeä. Turvallisuus heikentyi vuodesta 2023, jolloin kuolonkolareita oli 36 ja uhreja 39. Kuljettajia kuoli kolme, vuonna 2023 yksi. He kaikki ajoivat kuorma-autoa.

Yhtä selkeää selitystä asialle ei ole, ja kyseessä saattaa Marja Pakarisen mukaan olla tilastollinen vaihtelu.

– Muutaman edellisen vuoden aikana kuolemaan johtaneiden raskaan liikenteen onnettomuuksien määrä on ollut noin 60, eli viime vuosi oli kuitenkin niitä parempi.

Vaikka tietyt onnettomuustyytit lisääntyivät, toisaalla saatiin hyviä uutisia. Esimerkiksi rautateiden tasoristeyksien onnettomuuksissa, joissa yleensä on

vuosittain menetetty muutamia henkiä, ei vuonna 2024 kuollut kukaan.

Vanha autokanta ongelmana

Yksi liikenneturvallisuuden paranemista jarruttava tekijä on Suomen iäkäs autokanta, näkee työsuojelutoimitsija Pasi Ritokoski. Henkilöautojen keski-ikä on pitkään ollut kasvussa ja on nyt 13,6 vuotta. Raskasta kalustoakaan ei helposti uusita, mihin on useita syitä.

– Rahdin hinnat ovat alhaalla, katetta ei jää paljon. Ja iso kysymys on se, millä tulevaisuuden autot kulkevat eli mihin kannattaa panostaa. Onko sähkö, kaasua vai vety paras valinta? Tähän liittyy sekin, millaiseksi lataus- ja tankkausverkostoa kehitetään.

Markkinoilla ostajien ”kyttäilyvaihe” näyttää venyneen pitkäksi. Koska kyse on kalliista investoinneista, moni odottaa nähdäkseen, mihin suuntaan tekniikka kehittyy.

– Autojen uusiminen antaisi osaltaan lisäturvallisuutta. Ja kunnolliset tiet samoin, heikko tiestön taso ei auta asiaa. Mutta liikenneturvallisuuden ykkösasia tietysti on hereillä oleva, virkeä ja vastuullinen kuljettaja, Ritokoski sanoo. ●

Suomen talous tarvitsee palkankorotuksia

Työehtosopimusneuvottelut ovat pitkittyneet pahasti kuluvallekin neuvottelukieroksella. Työnantajien lanseeraaman ja hallituksen lainsäädännöllä vahvistaman vientimallin takia olemme tilanteessa, jossa käytännössä kaikki suomalaiset työntekijät odottavat yhden alan sopimusratkaisua. Se ala, ja sopimus, on teknologiateollisuuden työntekijöiden sopimus. Helmikuun alussa sopimuksettomiaan tilaan siirtyy kymmeniä aloja ja satojatuhansia työntekijöitä. Samalla päättyy myös heidän työrauhavelvoitteensa.

SAK:N LIITOT JULKISTIVAT lokakuussa oman palkankorotusvaatimuksensa: kahden vuoden sopimusjaksolle kuusi prosenttia ensimmäiselle, ja neljä prosenttia toiselle vuodelle. Tämä vielä siten, että palkkahaitarin alapäähän tulisivat suhteellisesti suuremmat korotukset.

Tavoitteen taustalla on se tosiasia, että meidän työntekijöiden/palkansaajien ostovoima laski vuosina 2022 ja 2023 historiallisen paljon. Syynä oli nopeasti kohonnut inflaatio, eli hintojen nopea nousu, joka leikkasi meidän kaikkien hyvinvointia. Kasvaneen inflaation taustalla puolestaan oli Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Se leikkasi energian tarjontaa markkinoilla ja nosti näin käytännössä kaikkien tavaroiden hintaa markkinoilla, erityisesti ruoan.

Meidän asettamamme palkankorotustavoitteen taustalla on palkansaajien ostovoiman palauttaminen samalle tasolle kuin se oli vuonna 2021, ja toiseksi halutaan ennakoida hintojen tulevaa nousua seuraaville kahdelle vuodelle. Vaatimus ei siis ole kohtuuton, eikä ylimitoitettu, vaan tarkoitus on palauttaa meidät siihen tilanteeseen, jossa jo olimme.

Ekonomistien keskuudessa vallitsee melko harvinainen yhteisymmärrys, ettei maamme kansantaloudella ole kilpailukykyongelmaa.

SUOMESSA ON PITKÄÄN toteutettu pienempiä palkankorotuksia kuin meidän kilpailijamaissamme. Sen johdosta ekonomistien keskuudessa vallitsee melko harvinainen yhteisymmärrys, ettei maamme kansantaloudella ole kilpailukykyongelmaa. Sen sijaan meillä on käsissämme taloutta kuristava kasvu- ja kulutusongelma. Kukaan ei tällä hetkellä isossa kuvassa tunnu ajavan koti-

ISMO KOKKO
AKT:n puheenjohtaja

markkinoilla toimivien kuljetus-, palvelu- ja kaupan yritysten asiaa. Erityisen heikossa asemassa ovat yksityisestä kulutuksesta riippuvaiset pienet ja keskikokoiset yrittäjät.

On hämmästyttävää, miten kaikki työnantajatahot vannovat vientiteollisuuden ja sen asettaman palkkakaton nimeen, vaikka kotimarkkinoilla toimiva osa hyvin tietää sen vahingolliset vaikutukset. Jos kansalaisilla ei ole kulutusmahdollisuuksia, on se meiltä kaikilta pois. Taloudella ei ole kasvumahdollisuuksia, työllisyys sakkaa, työttömyys nousee ja pienituloisilta leikataan. Eli juuri se tilanne, jossa me nyt olemme.

Vientimallin vaihtaminen on viety niin pitkälle, ettei edes päiväkodissa työskentelevä pienipalkkainen lastenhoitaja voi saada parempaa palkkaa. Vientimallin myötä katsotaan, että hän tuottaa teknologiateollisuudelle lisää kustannuksia ja on osa heidän alihankintaketjuun.

SUOMI TARVITSEE REILUJA palkankorotuksia, sillä meidän taloutemme kurjistuu hiljalleen ostovoiman puutteeseen. Vientiryityksille se ei ole ongelma, koska he kilpailevat globaaleilla markkinoilla, eikä hintakilpailukykyongelmaa siis ole. Suomi on kuitenkin pieni talous, jossa kaikki tarvitsevat toisiaan. Huolehdimme ostovoimasta, huolehdimme samalla kotimarkkinoiden menestyksestä. ●

↑ Gunnar Sunesson on työskennellyt Kotkan satamassa yli 20 vuotta.

Satama pyörii 24/7

Gunnar Sunesson ja muut kolmivuorotyötä tekevät huolehtivat, että kontit liikkuvat kaikkina vuorokaudenaikoina.

TEKSTI JA KUVAT **Tua Onnela**

Aurinkoinen talvipäivä Kotkan satamassa on kääntymässä iltaan, kun **Gunnar Sunesson** kiipeää konttilukkiin. Hän pysähtyy katsomaan auringonlaskua.

– On tämä niin kuin taulua katsoisi. Ei tähän kylästy, Sunesson sanoo.

Parinkymmenen vuoden uransa aikana ahtaaja ja Mussalon sataman luottamusmies Sunesson on nähnyt auringonlaskun jos toisenkin.

Hän on nähnyt myös auringonnousut, keskiyön auringot, syksyn kuunsillat ja mitä ikinä taivas onkaan tarjoillut. Keskeytymättömässä kolmivuoro-

työssä kaikki vuorokaudenajat tulee koettua viikon sisään.

Sunessonin työaikarytmiin kuuluu kaksi aamuvuoroa, kaksi iltavuoroa, kaksi yövuoroa, yksi niin sanottu makuupäivä ja kolme vapaapäivää. Aamuvuoro on kello 6–14, iltavuoro kello 14–22 ja yövuoro kello 22–6.

Tällä systeemillä työt pyörivät Stevecolla Kotkan satamassa ympäri vuorokauden ja laivat saavat palvelua myös öisin.

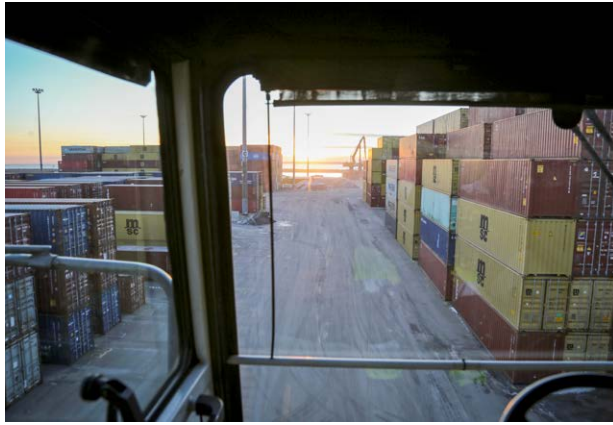
– Laivoja on ranta täynnä nytkin. Kyllä tämä toimii ihan koko ajan, Sunesson sanoo.

Jos on laivoja, ahdataan

Sunessonin työajat voivat tulla jollekulle yllätyksenä, sillä satamien työaikoja on väitetty jäykiksi. Viimeksi marraskuussa Stevecon myyntijohtaja väitti julkisuudessa, että satamat eivät käsittele laivoja öisin. Laivojen pitää hänen mukaansa odotella jopa tunteja.

Se ei pidä paikkaansa.

Stevecon ahtaajat ovat tehneet kolmivuorotyötä jo 1970-luvulta lähtien, kertoo pääluottamusmies **Tom Hemming**. Kolmivuorotyötä tekeviä on työntekijöistä pienempi osa kuin kaksivuorotyötä tekeviä, mutta heitä on niin paljon kuin asiakkaiden tarpeet vaativat.

↑ Maallikolle kontit näyttävät kaikki samalta. Ammattilainen tietää, mikä kuuluu poimia.

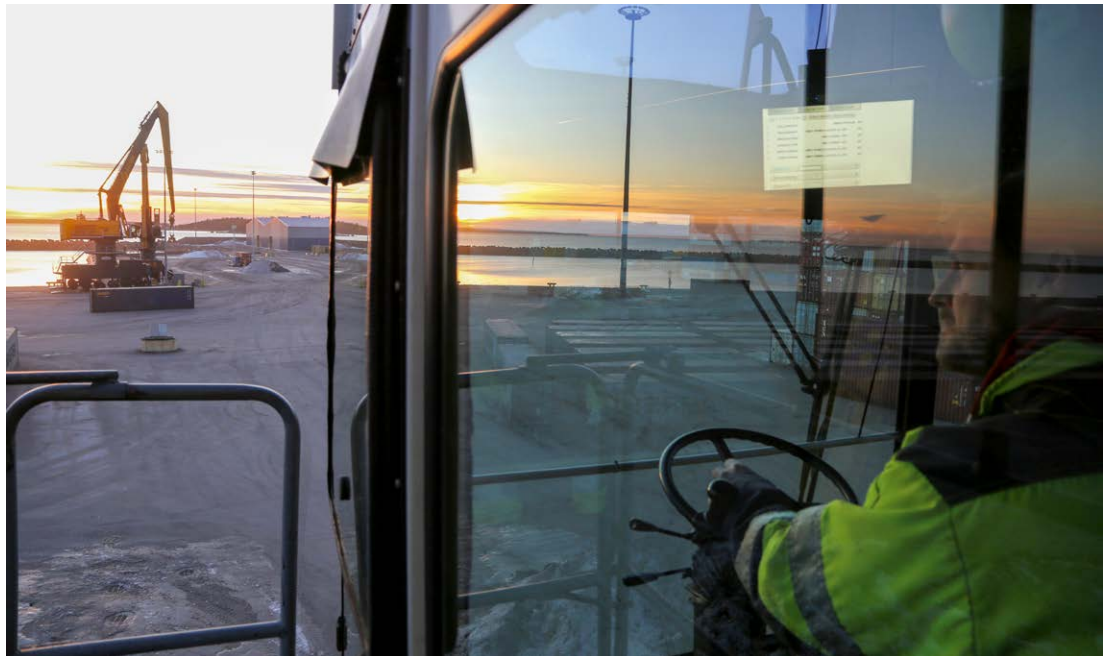
↑ Näyttö kertoo, mikä kontti on matkalla minne.

↑ Satama pyörii kaikkina vuorokaudenaikoina ja tarvittaessa vaikka jouluna.

↑ Konttilukkiin kiivetään ulkopuolisen portaikon kautta.

↑ Gunnar Sunesson ei kyllästy ihailemaan sataman maisemia ja auringonlaskuja.

On tämä niin kuin
taulua katsoisi.

– Satamat toimivat 24/7, jos vain on laivoja, joilla on tarve, Hemming sanoo.

AKT:n sopimusälavastaava **Juha Anttila** vahvistaa saman. Kolmivuorotyötä tehdään Stevecon lisäksi useassa muussakin satamaoperaattorissa,

Kotka-Haminan lisäksi ainakin Kemin, Oulun ja Rauman satamissa.

– Töitä voidaan teettää ihan ympäri vuoden ja vuorokauden, jos työnantaja niin päättää. Joulun ja juhannuksen seisokit ovat ainoat hetket vuodesta, joihin työnantaja ei voi laittaa työvuoroja. Näitäkin on silti tehty ylitöillä, jos tarvetta on ollut, Anttila sanoo.

Joulun ja juhannuksen ylitöitä on tehty myös Kotkan satamassa.

Kiire rasittaa, yövuorot eivät

Gunnar Sunessonille katkeamaton kolmivuorotyö

on sopinut hyvin. Aiempi malli, jossa yövuoroja oli useampi peräkkäin, oli hänestä raskas. Kaksi yötä jaksaa helpommin.

Nykyiset työajat sopivat Sunessonin mielestä hyvin yhteen myös perhe-elämän kanssa.

– Jos perheen yhteisiä kokonaisia viikonloppuja arvostaa, niitä tässä tietysti sattuu harvoin. Arkena pystyn kuitenkin olemaan perheen kanssa paljon enemmän kuin kaksivuorotyössä pystyisi.

Työaikojen sijaan Sunessonia rassaa jatkuva kiire.

– Oman urani aikana väki on vähennetty ihan minimiin. Työstä on tullut pakkotahtista. Ja tuntuu, että sekään ei riitä. ●

↑ Niko Huovinen aloitti kuljettajan työt kesäkuun alussa. "Parasta työssä ovat asiakkaat."

Alanvaihtaja unelma-ammattissa

Kempeleläinen Niko Huovinen on yksi noin viidestäkymmenestä uudesta kuljettajasta, jotka aloittivat työnsä Nobinan toimipisteessä Oulussa kesäkuun alussa. Koulumaailmasta kuljettajan penkille siirtynyt Huovinen on elementissään asiakaspalveluammattissa.

TEKSTI JA KUVAT **Kati Valjus**

"Terve! Kiitos! Terve!", kuljettaja **Niko Huovinen** moikkaa jokaisen linja-autoon nousevan asiakkaan. Hetkeä aiemmin hän on seurannut Nobinan varikon taukotilassa Oulun Ruskossa näyttötaulun opasteita, jossa työnvuoroaan aloittavien kuljettajien nimet liikkuvat listassa ylöspäin sitä mukaa, kun työvuoron aloitus lähenee. Tänäa Huovinen ajoi siirtoautolla Oulun yliopistolle ja hyppäsi linjan numero 1 rattiin.

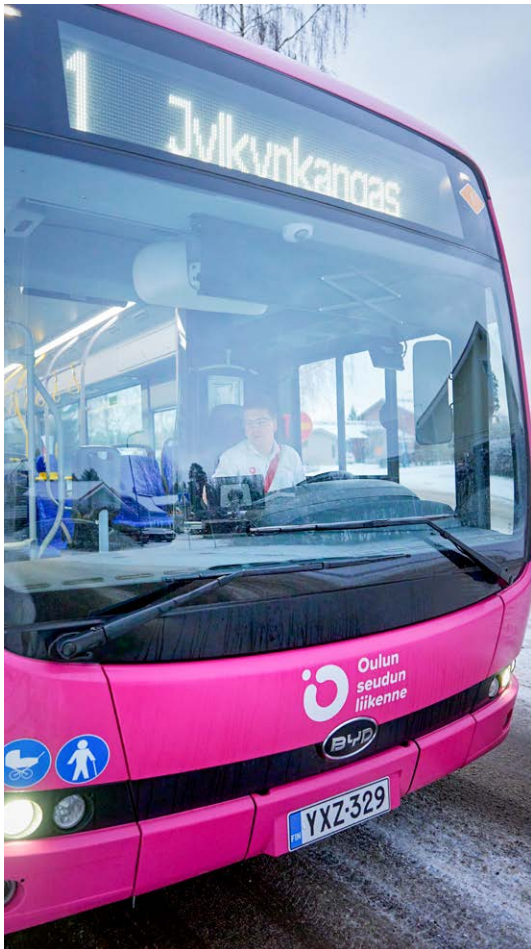
Huovinen on kohtalaisen tuore kuljettaja. Hän aloitti koulutuskuntayhtymä OSAOn järjestämässä oppisopimuskoulutuksessa maaliskuussa ja aloitti työt kesäkuussa, kun Nobina aloitti liikennöinnin Oulussa. Huovisen tavoin jopa puolet Nobinan sadasta kuljettajasta on uusia.

– Työskentelin aiemmin erityisavustajana kehitysvammaisten parissa. Työ oli aika raskasta ja mietin jo pidempään, että haluan tehdä jotain muuta. Isä bongasi lehdestä, että uusia kuljettajia haetaan

oppisopimuskoulutuksella. Kokemus on osoittanut, että tähänkin ammattiin kuuluu lopulta aivan valtavasti pieniä asioita ja ammattiosaamista, hyväntuulinen Huovinen hymyilee.

Huovinen ei myönnä olleensa aiemmin mikään autointoilija.

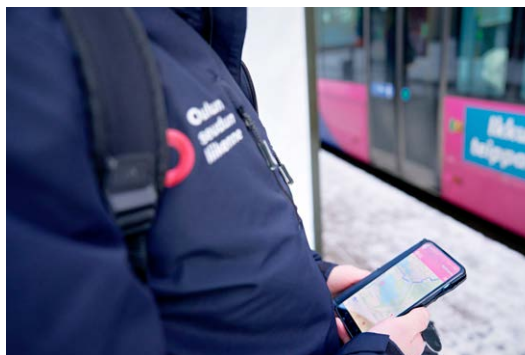
– Tietysti joskus kun kortin sai, tuli istuttua talleilla ja halleilla. Nobinalla ajetaan uusilla sähköbusseilla, ja periaatteena on, että kuljettajat ovat kuljettajia ja autojen huoltajat ovat erikseen. Minusta se

↑ Päätepysäkillä kuljettaja ehtii kääntää linjakyltin, mutta ei juuri muuta.

Keskustan ulkopuolella on väljempää ja mahdollisuus kirittää kiinni aikataulua. Kollegat ovat tulleet jo tutuiksi.

↑ Teknologia on hyvänä apuna, kun asiakkaat kysyvät vaikkapa vaihtobussia tai toisen auton saapumisaikaa.

↑ Punaiset valot ovat aikataulussa pysymiselle pahinta myrkkyä. "Nykyään olen oppinut sietämään stressiä enkä tuijota laitteita. Ne vievät myös huomiota muusta liikenteestä."

Tässä tätä työtä oppii, ja teknologia on hyvä apu.

on hyvä jako. Saan keskittyä ajamiseen ja asiakaspalveluun. En keksi mitään huonoa tästä työstä. Kyllä tämä on ollut ihan unelma-ammatti, 28-vuotias Huovinen sanoo.

Aikataulustressiä on oppinut sietämään

Linja numero 1 on yksi neljästä Nobinan liikennöimästä linjasta Oulussa. Iltapäivällä ennen kello kolmea on vielä rauhallista.

– Ykkösen aikataulu on kaikkein tiukin. Päätepysäkilläkään ei käytännössä ehdi kuin käydä kääntymässä. Kun kello lähenee neljää, alkaa matkustajia olla enemmän. Eniten matkan etenemiseen vaikuttaa kuitenkin muu liikenne, usein joutuu odottelemaan pitkään punaisissa valoissa.

Aluksi tuore kuljettaja seurasi tarkkaan tavoiteaikataulua ja poti pientä stressiä, jos oli jäljessä.

– Nykyään olen oppinut sietämään stressiä enkä tuijota laitteita. Ne vievät myös huomiota muusta liikenteestä. Teen parhaani aikataulussa pysymisen suhteen, mutta aina se ei vain onnistu. Kun pääsee pois keskusta-alueelta, on taas väljempää.

Huovinen kuvaa itseään rauhalliseksi kuskiksi.

– Ennakointi on isolla autolla välttämätöntä. Pitää koko ajan olla askeleen edellä muita tielläliikkujia. Ja onhan ennakoiva ajotapa myös ekologinen. Seuraan auton Vihreä matka -laitetta, joka laskee prosentit taloudelliselle ajotavalle. Nyt se näyttää näköjään yhdeksääkymmentäneljää. Se on tosi hyvä prosentti.

Taloudellinen ja ennakoiva ajotapa välittyy myös matkustajille.

– Kyllähän se tuntuu matkustusmukavuudessa.

Teknologia on hyvä apu

Koska Nobinan kaikki reitit kulkevat yliopiston kautta, asiakaskunta on enimmäkseen nuorehkoa.

– Kieliä joutuu kyllä puhumaan! Monet asiakkaat ovat kansainvälisiä, eikä aina löydy yhteistä kieltäkään, jos he eivät osaa englantia. Sitten menään viittomakielellä. Onneksi sekin, ettei yhteistä kieltä ole, on minulle tuttua edellisestä työstäni. Kyllä ne asiat aina saadaan selvitettyä.

Ehkä jotain muutakin on tarttunut erityisohjajan työstä kuljettajan työhön?

– Ainakin ymmärrän ihmisten erilaisuutta ja osaan olla kärsivällinen.

Oulun seudun liikenteen OSL-appi on osoittautunut hyväksi avuksi puolin ja toisin.

– Voin katsoa siitä asiakkaalle vaihtobussin tai näyttää, missä toiset autot liikkuvat. Toisaalta turvauduin itsekin appiin, kun ajoin ensimmäistä kertaa harvinaisempaa yölinjaa, jonka reitti on eri kuin päivälinjan. Tässä tätä työtä oppii, ja teknologia on hyvä apu, kekseliäs kuljettaja nauraa.

Huovisen työpäivä kestää tänään puolille öin.

– Ajan omasta halustani iltaa ja yötä. Meillä kuunnellaan toiveita tosi hyvin. En ole mikään aamuihminen, kuljettaja myöntää. >>

↑ Huovinen opiskelee oppisopimuksella logistiikan perustutkintoa koulutuskuntayhtymä OSAOlla.

Edellisenä iltana Huovinen on ollut kavereiden kanssa pelaamassa biljardia.

– Valmistaudun ilta- ja yövuoroihin venyttämällä nukkumaanmenoaikaa ja yrittämällä saada hyvät yöunet.

Yöllä moni jää etupenkkiin porisemaan

Yöbussissa sattuu ja tapahtuu yleensä enemmän kuin päivällä – etupäässä kuitenkin mukavia asioita.

– Yöllä moni jää etupenkkiin porisemaan. Se on mukavaa ja tekee minunkin päivästäni paremman. Toivottavasti tunne on molemminpuolinen. Sitten on sitä toistakin äärilaitaa. Juuri viime viikolla syntyi linja-autossa tappelu. Pystyin pysymään tilanteessa yllättävän rauhallisena. Soitin poliisit paikalle ja tilanne saatiin rauhoittumaan. Nämä ovat kuitenkin harvinaisia tilanteita.

Yöllä on oltava erityisen tarkkana myös jalankulkijoiden ja kevyen liikenteen suhteen.

– Oululainen pyöräilykulttuuri on vähän sellainen, että ollaan kuolemattomia. Moni pyöräilijä ei edes katso sivuilleen silloinkaan, kun heillä on väistämisvelvollisuus.

Huovinen tietää liiankin omakohtaisesti, miten ison ajoneuvon kanssa kolaroidessa voi käydä.

– Jäin itse lapsena traktorin alle. Se on yksi syy, miksi hakeuduin koulumaailmasta fyysisesti kevyempiin hommiin. On ollut ongelmaa käden ja lonkan kanssa. Tässä työssä ne eivät ole rasittuneet. Istumatyön vastapainoksi yritän vapaa-ajalla kuntoilla.

"Liiton jäsenenä olemme kaikki samalla viivalla"

NOBINAN PALVELUKSESSA kesällä aloitaneista kuljettajista jopa noin puolet on koonaan uusia alalla. Nobinan Oulun pääluottamusmiehele **Antti Hyvärille** tilanne näkyy runsaina kysymysten tulvina.

– Eniten kysymyksiä tulee työ- ja lepoajoista. Ne eivät luonnollisesti ole tuttuja asioita uutena alalle tulleille. Osa on ajanut B-kortista linja-autokortin yhdellä tohinalla, joten onhan siinä uutta omaksuttavaa.

Perehdytyksessä ovat Nobinalla apuna kummikuljettajat.

– Kummikuljettajan kyydissä on voinut aluksi käydä katsomassa, miten homma sujuu. Kynnys kysyä asioista omalta kummikuljettajalta on myös matala.

Vanhoista kuljettajista osa on siirtynyt toisista yhtiöistä ja osa myös muista kuljettajan

tehtävistä. Hyväri on itse on ajanut sekä linja-autoa että kuorma-autoa ennen työllistymistään Nobinalle.

– Uusilla autoilla saa ajaa, ja kokonaispaketti on hyvä. Työvuorojen suunnittelu toimii todella hyvin ja työntekijöiden toiveita kuunnellaan. Ei moitteen sanaa siinä, luottamusmies sanoo.

Koska työntekijöissä on paljon uusia kuljettajia, myös liittoon liittymisestä on keskusteltu kollegojen kanssa paljon.

– Hyvin olemme saaneet porukkaa liittymään liittoon ja se on ollut tärkeä päämäärä meillä työsuojeluvaltuutetun kanssa. Pyrimme korostamaan, että liiton jäsenenä olemme kaikki samalla viivalla ja pystymme vaikuttamaan paremmin. Yleissitovuuden säilyttäminen on tärkeää ja kollegat ovat ymmärtäneet tämän.

Huovisen ensimmäinen tauko on tänään kuuden maissa. Silloin hän ajelee siirtoautolla varikon taukotilaan syömään aiemmin päivällä ostamansa spagetti bolognesen. Taukotilan näytöltä hän seuraa jälleen, milloin on aika lähteä siirtoautolla seu-

raavaan rupeamaan. Illalla Huovinen hyppää ensin kolmosen ja sitten vielä kakkosen rattiin.

– Niiden linjojen aikataulut ovat väljemmät. Päätöpsäkillä saattaa ehtiä käydä vähän jaloittelemasakin. ●

Vääntö tuloeroista on varjonyrkkelyä

ELINA PYÖKKÄNEN

alivaltiosihteeri
työ- ja elinkeinoministeriö

Tuloerojen merkityksestä on käyty hännänvetoa mediassa vuodenvaihteen tienoilla, kun uudet etuus- ja veroperusteet astuivat voimaan. Valtiovarainministeri väittää, että tuloerojen kasvu on merkki talouskasvusta. Ja siksi on vain hyvä jos tuloerot kasvavat. Sehän kertoo talouden vaurastumisesta ja dynamiikasta. Oppositioista taas väitetään, että tuloerojen kasvu ei ole toivottavaa, sillä se merkitsee eriarvoistumista ja kasvattaa pienituloisten kotitalouksien määrää.

Molemmat väittämät pitävät paikkansa tuloerovertailuissa käytettävällä laskukaavalla tarkasteltuna ja menneiden vuosien tilastoja tutkiessa. Tuloerot yleensä kasvavat tuotannon kasvaessa eli BKT:n nopea kasvu heijastelee useimmiten yritysten kannattavuuden kasvua ja ennen kaikkea pääomatulojen lisääntymistä. Omaisuus- ja muut pääomatulot nimittäin kasvavat nousu- ja korkeasuhdanteessa kaksinumeroisilla prosenttiluvuilla, mutta puolestaan tipahtavat lasku- ja matalasuhdanteessa niin ikään kaksinumeroisesti. Talousbuumissa tuloerot siis kasvavat ja lamassa tuloerot kaventuvat. Pääomatuloja saavien joukko on huomattavasti pienempi ja he kuuluvat jo valmiiksi ylimpään tulodesiiliin verrattuna henkilöihin, jotka saavat pelkästään ansiotuloja. Tuloerot muuttuvat pääsääntöisesti pääomatulojen heilahdelujen vuoksi.

NOPEIDEN HEILAHTELUJEN TAKIA on myös hyvin vaikea ennustaa pääomatulojen kehitystä, koska ennuste saattaa mennä helposti parilla kymmenellä prosentilla metsään. Pääomatulojen ennakkointi on kuitenkin tärkeää julkisen talouden kannalta, sillä tuloista kertyvä verotuotto saattaa

olla merkittävä tai sitten suuri pettymys. Vuonna 2023 pääomatuloista kertyi veroja yli miljardi euroa vähemmän kuin pari vuotta aiemmin.

Mutta fakta on myös se, että voimaan tulleiden ja tulevien sosiaaliturvaleikkausten vaikutukset kasvattavat pienituloisten kotitalouksien lukumäärää. Henkilöinä se tarkoittaa 90 000 ihmistä lisää suhteellisen köyhyysrajan alapuolelle THL:n laskelmien mukaan. Lapsia tähän joukkoon kuuluu noin 20 000. Pienituloisimpaan väestökymmenykseen kuuluu eniten 18 – 25-vuotiaita nuoria.

Prosenteilla ei osteta leipää vaan euroilla

Muutokset sosiaaliturvaan esittänyt hallitus perustelee toimenpidettä sillä, että näin kasvatetaan taloudellisia kannusteita työntekoon. Palkan ja etuuden välinen erotus kasvaa. Jos tämä kannustin tehoaa ja vaikutus toteutuu, se lisää kotitalouksien tuloja enemmän leikkauksia edeltävään tilanteeseen nähden. Myös tuloverokevennyksiä voidaan perustella tällä samalla kannustin-logiikalla.

MOLEMMAT KANNANOTOT ja argumentit ovat siis oikein. Mutta mitä tämä tarkoittaa käytännön tasolla kukkaroissa? Tuloeromittarit, joihin vedotaan, kertovat suhteellisten tuloerojen muutoksesta. Kyse ei siis ole absoluuttisista eli euromääräi-

sistä tuloeroista. Esimerkiksi kun pienituloisen ja suurituloisen palkka nousee yhtä monta prosenttia, heidän välinen suhteellinen tuloero pysyy samana, myös progressiivisen verotuksen jälkeen, sillä veroasteikkoa säädetään vuosittain tulokehityksen suhteessa. Progressiosta huolimatta euromääräinen tuloero kuitenkin kasvaa myös käteen jäävän tulon osalta palkankorotuksen jälkeen. Se johtuu siitä, että lisätulon marginaalivero ei hyvätuloisillakaan ole koskaan 100 prosenttia, vaan korkeimmillaankin noin 60 prosenttia.

Suhteellisia tuloeroja ei saa pienemmäksi yhtäläisillä tulojen korotuksilla. Sen vuoksi työehtojen neuvottelukierroksilla pienempiin palkkoihin sovitetaan monesti myös euromääräinen lisä. Perustelu euromääräisille korotuksille lähtee siitä vekkulisista toteamuksesta, että prosenteilla ei osteta leipää, vaan euroilla.

Matalimpia tuloja on verrattava vallitsevaan hintatasoon ja elämisen kustannuksiin. Huolestuttavaan tilanteeseen on herättävä, jos ruoka-apuun joutuu turvautumaan yhä suurempi joukko ihmisiä. Tai jos lapset kärsivät suoranaista puutteesta hyvinvoinnille välttämättömissä hankinnoissa.

SANONTA, ETTÄ raha ei tuo onnea pitää varmaan jossain määrin paikkansa, mutta yhteiskunnallinen osallisuus ja onnellisuus edellyttävät tiettyä vähimmäistulotasoa. Buddhalaisuus on rauhan ja onnellisuuden elämänfilosofia. Onnea voi saavuttaa ohi rahan vallan. Niin väitetään, että onnelliset ihmiset elävät nykyhetkessä eivätkä murehdi menneitä eikä tulevia. Tätä kaunista filosofiaa taitaa olla vaikea soveltaa tähän rahan varassa pyörivään yhteiskuntaan. ●

Kohti alue- ja kuntavaalikevättä, osa 1

Esittelemme alue- ja kuntavaaleissa ehdolla olevia AKT:n jäseniä eri puolelta maata ja eri puolueista. Lisää ehdokasesittelyjä seuraavassa AKT-lehdessä.

TEKSTI **Elina Talvio** KUVAT **Getty Images** ja ehdokkaat

Janne Nikama,
sd., Helsinki

Linja-autonkuljettaja, pääluottamusmies Pohjolan Liikenteellä, osaston 009 sihteerin ja AKT:n valtuuston jäsen, Kuljetusalan Demarit vpj.

Kuntavaaliehdokas Helsingissä.

- Olen ehdolla Helsingin kaupunginvaltuustoon, koska haluan vaikuttaa kaupungin päätöksentekoon yleisellä tasolla. Erityisesti minua kiinnostaa vaikuttaminen kaupungin työntekijöiden työsuhteisiin liittyviin kysymyksiin, kuten työntekijöiden oikeudet sekä työolosuhteet. Näissä asioissa koen, että osaamiseni on korkealla tasolla.
- Haluan edesauttaa parantamaan Helsingin peruspalveluita, kuten varhaiskasvatusta, koulutusta, terveydenhuoltoa sekä erityisesti minulle läheistä joukkoliikennettä. Olen vahvasti aina heikomman puolella ja suurella sydämellä duunarien asialla.
- Helsingin tulee olla paikka, jossa on varaa asua myös kaupungin työntekijöiden sekä tietenkin kaikkien duunarien. Tulen ajamaan vahvasti eteenpäin joukkoliikenteen maksuttomuutta seuraavan valtuustokauden aikana helsinkiläisille matkustajille vähintään AB-alueella.

Hilkka Ahde,
sd., Helsinki

Varakansanedustaja, kaupunginvaltuutettu, Tradekan hallituksen jäsen, Suomen kansallisoopperan hallintoneuvoston ja Helsingin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsen, sekä Kuljetusalan Demarien johtokunnan jäsen.

Kuntavaaliehdokas Helsingissä.

- Ikäihmisten asiat ovat minulle tärkeitä, sillä olen oman äitini omaishoitaja. Haluan, että ikäihmisiä kohdellaan ihmisarvoisesti. Hoivaan kohdistuvat leikkaukset heikentävät elämänlaatua ja lisäävät omaisten työkuormaa.
- Kunnan pitäisi olla hyvä työnantaja, jolla riittää ymmärrystä ikäihmisestä huolta kantavan omaisen tilanteeseen. Kuntana Helsinki voi tehdä ja on tehnyt päätöksiä, joilla paikataan valtion tekosia, kuten lisätä kulttuurin tukea ja pitää hoitajamitoitukset ja hoitotakuu ennallaan. Yksi tärkeä asia on kumipyöräliikenteen edellytykset. Kaupungin laita-alueiden talvikunnossapidon tulee parantua, se oli viime talvena järkyttävän huonoa. Katutyöt tulee aikatauluttaa paremmin ja linja-autonkuljettajille tulee turvata mahdollisuudet WC-käynteihin.

David Herok,
vas., Turku

Varastotyöntekijä ja valtakunnallinen pääluottamusmies yrityksessä DHL Supply Chain.

Kuntavaaliehdokas Turussa.

- Kahdeksan vuoden kokemus työpaikan luottamustoimesta on antanut eväät ja rohkeuden etsiä uutta jalansijaa ensi kertaa politiikan suunnalta. Olen ensimmäisen kerran ehdolla vaaleissa Suomessa. Aiemmassa kotimaassani Saksassa olin kerran ehdolla kunnallisvaaleissa. Koen että on aika tarjota osaamistani.
- Turun kaupunki on asukkائيinsa nähden etäinen, sen pitäisi tulla lähemmäs asukkaita. Haluaisin lisätä yhteisöllisyyttä ja muuttaa kunta puolen päätöksentekoa läpinäkyvämmäksi ja lähemmäksi ihmistä. Nyt kaupunkilaisista tuntuu, että kaupunginvaltuusto on jokin kaukainen instanssi, josta vain ilmestyy päätöksiä, joihin ei voi vaikuttaa. Kuntapäättäjä on kuitenkin yhteisellä asialla ja kuntalaisen puolella. Tällä hetkellä se ei näy.
- Turun kaupungin vuokratulojen pitäisi arvostaa enemmän vuokralaisiaan. Nyt vuokria vain korotetaan.

Jyrki Heikkinen,
sd., Sotkamo

Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja, pääluottamusmies ja varatyösuojeluvaltuutettu yrityksessä Peura-Trans Oy. AKT:n valtuuston jäsen.

Kuntavaaliehdokas Sotkamossa ja aluevaaliehdokas Kainuun hyvinvointialueella.

- SDP ja vasemmistoliitto ovat ainoat puolueet, jotka pitävät työläisten puolta. Jokainen vasemmalle annettu ääni on tärkeä, jotta mahdollisimman moni meistä pääsisi läpi, vaikka kävisi niin että en itse olisi heidän joukossaan. Poliitiikan painopisteiden tulee siirtyä takaisin oikealta vasemmalle.
- Sote-palveluissa säästäminen ei saa asettaa ihmistä kohtuuttomien tilanteiden eteen. Lähipalveluiden leikkaamisessa tulee huomioida se, ettei sairas potilas joudu matkustamaan kymmenien tai jopa satojen kilometrien päähän apua saadakseen. Kainuussa etäisyydet ovat pitkiä ja väkeä vähän, ja huolena on että joka asian takia joutuu kohta matkustamaan Sotkamosta Kajaaniin.

Mikko Haasanen,
sd., Muurame

Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja, pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu Kuljetusliike Taipaleella. AKT:n hallituksen jäsen.

Kuntavaaliehdokas Muuramessa ja aluevaaliehdokas Keski-Suomen hyvinvointialueella.

- Edustan tällä hetkellä muuramelaisia Jyväskylän jätevedenpuhdistamo Oy:n hallituksessa Luottamustehtäviini kuuluu jäsenyys Jyväskylän elinkeino- ja kasvulautakunnassa. Aiemmat kuntavaalit toivat varasijan valtuustossa.
- Haluan kiinnittää huomiota tiestön kuntoon. Kuljettajana näen jatkuvasti, että tiet ovat huonossa kunnossa ja auraamisessa olisi parantamisen varaa. Ammattiliikenne ei pysähdy hetkeksikään, ja kaikkien pitäisi päästä turvallisesti kotiin myös muulloin kuin arkisin kahdeksasta neljään.
- Aluevaaleissa suurin yksittäinen asia ovat hyvinvointialueen säästöt, ja siellä pitää osata tehdä järkeviä päätöksiä.

Päivi Pirttilä,
sd., Kotka

Ostoreskontranhoitaja Steve Colla, toimihenkilöiden varaluottamushenkilö.

Kunta- ja aluevaaliehdokas Kotkassa ja aluevaaliehdokas Kymenlaakson hyvinvointialueella.

- Työpaikkojen vähentyminen ja nykyiset leikkaukset ovat lisänneet oman alueeni ahdinkoa ja köyhyyttä, mikä näkyy myös tekemäni vapaaehtoistyön kautta. Ihmisiä ei voi jättää tyhjän päälle ja leikkausten vastapainoksi pitää luoda korvaavia palveluja.
- Heikomman ääni ei kuulu, ellei joku tuo sitä esiin ja suunnan pitää muuttua ennen kuin on liian myöhäistä.
- Kotkan pitää luoda myös parempia toimintaympäristöjä yrityksille, jotta työpaikkojen syntymiselle on mahdollisuus. Hallituksen päätös väylämaksujen perimisestä on satamakaupungille uhka, mikä pahimmillaan voi lisätä työttömyyttä. Myös satamalan alihankkijat kärsivät, jos laivayhtiöt alkavat etsiä edullisempia kuljetusreittejä.
- Tehtävää on yhä paljon ja takanani on jo yksi kausi Kotkan kaupunginvaltuutettuna.

Hannu Turunen,
sd., Kuopio

Linja-autonkuljettaja, osaston puheenjohtaja ja luottamusmies Pohjolan Liikenteellä.

Kuntavaaliehdokas Kuopiossa.

- Vallalla oleva leikkauslinja synnytti halun osallistua politiikkaan ja ryhtymään ehdolle ensimmäistä kertaa.
- Haluan oikeudenmukaisempaa leikkauspolitiikkaa, jotta heikompiosaiset ja lapsiperheet eivät aina joutuisi maksajiksi. Ymmärrän kuntatalouden ahdingon, mutta siitäkään huolimatta ensisijaisten korjaustöiden ei pitäisi olla henkilöstön vähentämistä ja heikommilta ottamista. Asioita pitäisi kyetä tarkastelemaan laaja-alaisemmin. Haluan pyrkiä vaikuttamaan linja-autonkuljettajana myös omaan alaani liittyviin asioihin.

Jukka "Pessi" Parkkinen,
sd., Jyväskylä

Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja yrityksessä AJP-Cargo/DB Schenker.

Kuntavaaliehdokas Jyväskylässä.

- Uskon auttavani parhaiten keskittymällä Jyväskylässä paikalliseen vaikuttamiseen Keltinmäen - Myllyjärven suuralueella. Uutta voimaa tarvitaan, sillä alueeni asioita ajanut konkari jättäytyy pois valtuustosta kauden päättyessä.
- Yksi kohennusta vaativa asia on kunnolisten toimitilojen puuttuminen alueen yhdistyksiltä. Kylätalo Keidas on elinkaarensa päässä.
- Edelliset vaalit toivat kokemusta, mutta muutoksen aikaansaamiseen tarvitaan valtuustopaikka.

AKT:N JÄSENET, jotka ovat ehdolla ja joita ei vielä ole esitelty vaaligalleriassa, voivat kertoa ehdokkuudestaan laittamalla viestiä osoitteeseen **ilmoitukset@akt.fi**. Laittakaa matkaan myös puhelinnumero.

Lue lisää vaaleista ja AKT:n vaalituesta ehdokkaille seuraavalta sivulta.

AKT tukee omia jäseniään alue- ja kuntavaaleissa

- AKT tukee jäseniään alue- ja kuntavaaleissa 300 euron rahasummalla per ehdokas, puolueesta riippumatta.
- Yksi henkilö voi saada tukea vain kerran, vaikka on ehdolla molemmissa vaaleissa.
- Tuki maksetaan ensisijaisesti joko ehdokkaan tukiyhdistyksen tai hänen puolueosastonsa tilille.
- Tukihakemuksia voi lähettää osoitteeseen jarkko.arpula@akt.fi
- Tuen saamisen edellytyksenä on sitoutuminen vaatii sitoutumista oheisiin

kolmeen tavoitteeseen, jotka ovat AKT:n jäsenille tärkeitä.

- Sitoutuminen tarkoittaa käytännössä sähköistä allekirjoitusta ehdokkaalle lähetetyn linkin avulla.

Getty Images

AKT:n tavoitteena kuntakentän reilut työehdot ja työolot

1 Sitoudun edistämään kunnollisia työehtoja ja -työympäristöä, sekä kuntien ja hyvinvointialueiden palveluksessa oleville että ulkopuolisten palveluntarjoajien palveluksessa oleville.

2 Sitoudun vaikuttamaan luottamustoimessani siihen, että työlainsäädännön ja työehtosopimusten noudattaminen on keskeinen kriteeri ulkopuolisia palveluja kilpailutettaessa.

3 Jos minut valitaan valtuustoon tai asianomaiseen lautakuntaan, sitoudun olemaan aloitteellinen edistämään joukkoliikennekuljettajien kunnollisia taukotiloja.

Vaalituen saaminen edellyttää sitoutumista näihin tavoitteisiin.

Alue ja kuntavaalit sähköistävät kevään

Alue- ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti huhtikuussa 2025. Lähde ehdolle vaaleihin – ja varsinkin muista äänestää. AKT tukee vaaleissa omia jäseniään.

TEKSTI **Sini Silvän**

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT kannustaa edelleen kaikkia jäseniään lähtemään ehdolle vaaleihin. Alue- ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti sunnuntaina 13.4.

Aluevaaleissa valitaan valtuutetut hyvinvointialueiden aluevaltuustoihin. Niissä päätetään niin sosiaali- ja terveyspalveluiden kuin pelastustoimen järjestämisestä. Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut kuntien valtuustoihin, joissa päätetään kuntien toiminnasta ja taloudesta.

Ennakköäänestys toteutetaan Suomessa 2.–8. huhtikuuta ja ulkomailla 2.–5. huhtikuuta.

Vielä ehdit ehdolle!

Ehdokasasettelu päättyy vasta 4. maaliskuuta eli edelleen on mahdollisuus kaivaa sisuksistaan esiin sisäinen kuntapäätävä. On tärkeää, että myös AKT:n edustajia on mukana kuntien ja aluevaltuustojen päätöksenteossa. AKT:n jäsenillä on osaamista siinä, miten kunnat järjestävät joukkoliikennettä. Kuljetusalan ammattilaiset tietävät omakohtaisesti myös sen, mikä merkitys on hyvillä työehdoilla ja työolosuhteilla, kuten taukopaikoilla. Moni tietää omakohtaisestikin sen, miten tärkeää on huolehtia työlainsäädännön ja työehtosopimusten

noudattamisessa, kun kuntien palveluita kilpailutetaan.

Kuntien päätöksenteko voi olla myös kiinnostavaa ja haastavaa. Varmasti siinä on myös palkitsevat hetkensä.

Käytä ääntäsi, vain niin voit vaikuttaa

Yhtä tärkeää on vaikuttaa vaaleissa myös äänestämällä. Vain äänestämällä voit vaikuttaa siihen, kuka asioitasi kunnassa ja hyvinvointialueella päättää. ●

Föli-kuskien vessat halutaan kuntoon

Turkulainen kaupunginvaltuutettu Anna Mäkipää (vas.) vaatii valtuustoaloitteellaan Turkua ratkaisemaan Föli-kuljettajien vessaongelmat ajoissa. Turkuun on tulossa Föli-paikallisliikenteen runkolinjauudistus heinäkuun alussa. Vessojen käyttömahdollisuus tulisi selvittää ja pistää kuntoon jo sitä ennen.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT toteutti valtakunnallisen kyselyn linja-autonkuljettajille viime vuonna. Kysely suunnattiin lähi- ja paikallisliikenteen linja-autonkuljettajille ja siinä selvitettiin, toteutuuko työehtosopimuksen mukainen mahdollisuus käydä wc:ssä vähintään neljän tunnin välein. Vastanneista yli puolet kertoi, että mahdollisuutta vessassa käymiseen ei ole. Ensisijaiset syyt olivat joko vessojen puute tai liian tiukat aikataulut.

– Ennen Fölin runkolinjaston käyttöönottoa kuljettajien vessojen käyttömahdollisuudet olisi tärkeä pistää kuntoon, sanoo valtuustoaloitteen tehnyt **Anna Mäkipää** tiedotteessa.

Fölin runkolinjasto aloittaa 1. heinäkuuta. Uudistus muuttaa Turun bussiliikennettä merkittävästi. Sen tavoite on parantaa turkulaisten mahdollisuuksia hyödyntää joukkoliikennettä.

Ongelma linja-autonkuljettajien vessojen puutteesta on valtakunnallinen, mutta siihen on onnistuttu löytämään ratkaisuja paikallisesti. Lahden kau-

punkki on tarttunut toimeen ja ryhtynyt tilanteen korjaamiseen. Etelä-Suomen Sanomien (20.1.) mukaan Lahden kaupunki toteuttaa tänä vuonna bussikuskeille 16 uutta vessaa. Myös Oulussa on marraskuun lopulla saatu kuljettajille ensimmäisiä uusia vessoja päätöspäätöksille (aktelehti.fi 28.11.)

Mäkipää muistuttaa tiedotteessaan, että toimivaksi on havaittu malli, jossa kaupunki vastaa kuljettajien vessa- ja taukotiloista, ja liikennöitsijät maksavat näistä korvausta. Näin kilpailuttaminen ja liikennöitsijöiden mahdollinen vaihtuminen ei jatkossakaan aiheuttaisi ongelmia, vaan valmiit tilat ovat jo olemassa.

– Runkolinjaston valmistelu on siis loppusuoralla, joten tänä keväänä olisi sopiva hetki varmistaa, että Turun alueella noudatetaan työehtosopimuksia ja että linja-autonkuljettajien mahdollisuudet käydä vessassa toteutuvat asianmukaisesti. On myös kaupunkilaisten etu yleisen siisteyden kannalta, että ketään ei enää 2020-luvulla pakoteta puskapissille, sanoo Mäkipää tiedotteessaan. ●

MAAILMALTA

Juska Kivioja
toiminnanjohtaja,
Suomen Ammattiliittojen
Solidarisuuskeskus SASK

Lakko-oikeus on yhtä kuin toivo paremmasta tulevaisuudesta

”Lakko-oikeus on oikeus toivoon” lukee pahvikyltissä, jota pitelee mielenosoitukseen osallistuva nuori nainen Lontoossa. Jaan hänen tunteensa siitä, että lakko-oikeuden avulla ihmiset voivat toimia toivomansa paremman elämän puolesta. Valitettavasti on, että yhdeksän kymmenestä maasta rikkoo työntekijöiden oikeutta lakkoon. Tämä näkyy myös SASKin työssä.

Bangladeshissa lakko-oikeutta käyttäneet ammattiliittojen jäsenet joutuivat rikossyytteen. Kamerunissa hallitus pelotteli ja uhkaili kurinpitotoimilla valtakunnalliseen lakkoon osallistuvia työntekijöitä. Tiedot perustuvat ay-liikkeen maailmanjärjestön ITUCin raportteihin.

Kuvatuilla ihmisoikeuksien loukkauksilla on syvä vaikutus maissa, joissa ihmisten usko demokratiaan ja ay-liikkeen vaikuttavuus ovat heikkoja.

Lakko-oikeus perustuu YK:n alaisen kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittämiin työelämän perusoikeuksiin ja -periaatteisiin, joihin valtiot ovat velvoitettuja sitoutumaan. Kuitenkin 87 % valtioista rikkoo tätä työelämän ihmisoikeutta. Viime raportissa yksi näistä maista oli Suomi.

Orpon hallitus on tehnyt paljon hallaa lakko-oikeudelle. Esimerkiksi hyvityssakkoja korotettiin, säädettiin henkilökohtainen lakkosakko, po-

liittisten lakkojen kestoja rajattiin, myötätuntolakkoja rajoitettiin ja ilmoitusvelvollisuutta lakoista laajennettiin. Ay-liike vastusti muutoksia painokkaasti pyrkimällä vaikuttamaan lainsäädännön valmisteluun sekä poikkeuksellisen laajoilla järjestöillisillä toimilla. Hallitus kuitenkin ajoi läpi haluamansa muutokset.

Syy, miksi otan aiheen käsittelyyn nyt, on ajankohtainen tilanne Etelä-Koreassa. Maan presidentti julisti maahan poikkeustilan joulukuussa 2024. Poikkeustila keskitti valtaa presidentille ja vähensi valtaa parlamentilta ja oikeuslaitokselta. Tämä tulkittiin vallankaappausyritykseksi, ja maan parlamentti kokoontui paikaisesti purkamaan poikkeustilan. Mitä teki Etelä-Korean kansa? Se vaati presidentin erottamista vallankaappausyrityksen jälkeen. Ammattiliitot järjestivät kaksiviikkoisen poliittisen lakon, jolla vaadittiin presidenttiä eroamaan. Sillä oli merkittävä vaikutus presidentin viraltapanoon.

Orpon hallitus rajoitti juuri senkaltaista lakkoilua, jolla Etelä-Koreassa saatiin kansan toive paremmasta tulevaisuudesta toteutettua ja säilytettyä oikeusvaltio – ja demokratia. Suomessa poliittiset työnteisaukset saavat jatkossa kestää enintään 24 tuntia ja muut poliittiset työtaistelutoimet kaksi viikkoa. Etelä-Korean lakot olisivat olleet Suomessa laittomia. ●

NELOSTIEN SOITTOLISTA

Mäntsälä mielessä ja Joutsan sauna edessä

AKT-lehti kokosi Nelostien soittolistan iloksi niille, jotka ajavat valtatieä Suomen halki. Listalla esiintyvät kaikki Nelostien kunnat.

TEKSTI Tua Onnela KUVAT Seidi Guzejev ja Getty Images

Soittolista löytyy Spotifysta nimellä AKT-lehti Nelostie.

30. SIMO

Brädi & Juha Tapio: Nelostie

"Laitan vuokes moottorit käyntiin, vaikka tiedän, tää tie elävältä mut syö." Kappale kertoo tietä muistuttavasta rakkaussuhteesta (tai toisin päin) – ja mainitsee myös Simon.

29. II

Frederik: Ii (Siellä on se joki)

Laulaja ajaa Käsivartta kohti, ja räntää tulee tuulilasiin.

31. KEMI

Erkki Huru Band: Kemi

Kemi-kappale löytyy kemiläisen bändin albumilta nimeltä Kemi. Kyseessä on Kemiin sijoittuva rakkaustarina.

28. OULU

Arppa: Oulu (theme)

Oulusta on tehty paljon musiikkia. Arppa edustaa suosituksi tullutta indie popia.

31

34

28

37. UTSJOKI

Vildä: Utsjoki-disko

Kappale yhdistää joikua ja meneviä rytmejä.

36. INARI

Otos: Ivalo

Inarista lauluihin ovat päässeet niin kunta itse kuin Ivalon kylä ja Inarijärvin. Tästä pop-kappaleesta tuli suosittu Spotifyssa.

35. SODANKYLÄ

Maj Karma: Sodankylä

Rock-kappaleessa Napapiirin rakastavaiset eivät näe enää toisiaan.

34. ROVANIEMI

Tulenkantajat: Rollofunk

Rovaniemi-musiikkia riittää joka makuun, mutta funkia ei tällä listalla vielä ollutkaan!

32. KEMINMAA

Mikko Alatalo: Keminmaa

Mikko Alatalon huumoripitoinen teos on osin puhuttu ja osin laulettu.

33. TERVOLA

Kaipuu: Viimeinen sammuttaa valot

"Tervolan toivot, kuten meitä kutsuttiin", lauletaan balladissa.

27. KEMPELE

Jyrki Anttila: Lakeuden lapset – Kempeleen kuntalaulu

Kempeleen kuntalaulussa on kaunis melodia ja mahtipontiset sanat.

25. LIMINKA

Edu Kettunen: Taivaansininen BMW

Pop-kappaleessa ajetaan Nelostietä ja lasketaan saalis Limingassa.

24. SIIKALATVA

Scandinavian Music Group: 100 km Ouluun

Kun Ouluun on tasan sata kilometriä, ollaan Siikalatvassa ja ympärillä on "kylmiä peltoja ja niillä usvaa".

21. PIHTIPUDAS

Jukka Heino: Pihtiputaan keihäskarnevaalit

"Karnevaalit, karnevaalit on Pihtiputaan keihäskarnevaalit."
Selvä se!

20. VIITASAARI

Riku Lähti: Kaunein on Viitasaari

Viitasaaresta kertoo kaksikin valssia: tämän lisäksi Viitasaaren Muistovalssi.

17. LAUKAA

Matti Esko: Huomenta Suomi

Laukaa on yksi paikkakunnista, joiden läpi rekkamies ajaa yöllä toisten nukkuessa.

16. JYVÄSKYLÄ

Kalevauva ft. Seminaarinmäen Mieslaulajat: Jyväskylä

"Uimarannoilla kesäisin itsensäpaljastelijoita ja luonnonvesiin paskojia." Jyväskylä-kappale on taattua Kalevauva-laatua.

12. SYSMÄ

Antti Kuosmanen: Sysmä

Poppia Sysmän syvimmästä olemuksesta.

11. HEINOLA

Juice Leskinen & Coitus Int: Heinolassa jyrää

Klassikko ei enempää esittelyjä kaipaa.

10. LAHTI

Amulet: Suomen Chicago

"Täällä rosvotkin saa kullea vapaana, koska poliisit on kaltereiden takana." Lahti on hurja paikka 1970-luvun rock'n'roll-biisissä.

1. HELSINKI

Haloo Helsinki!: Haloo Helsinki!

Helsinki-aiheisia kappaleita on useita kymmeniä. Soittolistaan valikoitui nyky-rockia.

2. VANTAA

Jannica B: Vantaan kokoinen yksinäisyys

Myös Vantaa mainitaan monessa kappaleessa, usein epätrendikkään lähiön merkityksessä. Jannica B:n kappale kertoo kaupunkilaisen yksinäisyydestä.

3. SIPOO

DJ Vain Häle ft. Maia: Sommar i Sibbo

Tuore mutta vähän tunnettu dance-kappale kuulostaa 1990-luvulta.

4. KERAVA

OPIUM, Pyhimys & Juulia: Che Kerava

Poppia Keravan Che Guevaran karkaavista unelmista.

5. TUUSULA

Anssi Tikanmäki: Tuusulan moottoritie

Menevä instrumentaali, josta voi helposti tunnistaa moottoritien tunnelmia ja äänimaailmia.

6. JÄRVENPÄÄ

Suloiset: Järvenpää (Bassojumputus)

Järvenpää ei ole juuri innoittanut sanoittajia. Erittäin indietä indie punkia kuitenkin löytyi listallemme.

26. TYRNÄVÄ

Tanssiyhtye Väliaikainen: Tyrnävä

Perinteistä iskelmää Tyrnävän tähtisilmäisestä tytöstä.

23. KÄRSÄMÄKI

Klamydia: Kärämäki

Sanoittajan muistot Kärämäestä eivät ole järin mieltäviä. "Kärämäki, Kärämäki, siellä niitä possuja järkinä näki."

22. PYHÄJÄRVI

Teijo Joutsela & Humppeiveikot: Pyhäjärvi

Paljon soitettu ja esitetty harmonikkakappale.

19. ÄÄNEKOSKI

Sini & Juha Hintikka: Lintulahti

Vaihtoehtomusiikkilevy Äänekoski Suitesilla on useita Äänekosken paikoista kertovia kappaleita. Valitsimme lyhimmän.

18. UURAINEN

Problems: Hello! Uurainen

Ainoa Uuraisista löytyvä kappale on erikoinen mutta onneksi erittäin lyhyt.

15. TOIVAKKA

Richard Feelgood: Mersulla Toivakkaan

AKT-lehti pahoittelee tämän teoksen lisäämistä listalle.

14. JOUTSA

Jouni Lavia: Joutsalainen saunalaulu

Laulaja on perjantai-illan ruuhkassa Nelostielle, mutta onneksi Joutsa ja savusauna siintävät edessä.

8. ORIMATTILA

Nope: Orimattila

Kansanmusiikkitytö Nope yhdistelee kappaleissaan nykymusiikkia ja perinteistä pelimannimeininkiä. Orimattila on rauhallinen ja tunnelmallinen.

7. MÄNTSÄLÄ

Kake Singers: Mäntsälä mielessäin

Klassikkokappaleessa yritetään Lahteen mutta päädytään Mäntsälään. "Kuka Mäntsälästä hyötyy, minä ymmärrän en."

MINUN
TYÖNI

AKT:n jäsenet kertovat
työnsä merkityksestä.

”Opiskelen italiaa, koska meillä on sukua Italiassa ja on hyvä osata kieltä jonkun verran. Ulkoilen usein täällä Tuomarinkylän kartanon suunnalla. Näissä rakennuksissa on samoja lämpimiä värejä kuin Italian taloissa”, sanoo Kady Milk.

Kady Milk, Helsinki

IKÄ: 46 vuotta

AMMATTI: Sales agent

TYÖNANTAJA: Viking Line (alk. 2003),
Katajanokan terminaal

OSASTO: AKT:n Meriliikennetyöntekijät
024 jäsen

Laivan iloinen lastaaja

Satamassa Kady Milk saattelee laivaan hyväntuulisesti niin ihmiset kuin ajoneuvot. Hän arvostaa suomalaista tapaa hoitaa asioita liiton tuella.

TEKSTI Sami Turunen ja Fanni Turunen KUVA Sami Turunen

”Viime vuosien aikana itsepalvelu satamissa on yleistynyt. Ihmiset varaavat matkansa ja lähtöselvittävät itsensä sovelluksen kautta. Asiakkaat eivät tarvitse enää niin paljon henkilökuntaa, joten työntekijöille on annettu uudenlaista tehtävää.

Matkojen myynnin lisäksi työhöni kuuluu lähtöselvitysten tekeminen ihmisille, henkilöautoille ja rekoille. Rauhallisena aikana, kun tiskillä ei näy asiakkaita, hoidan tietokoneella esimerkiksi takaisinmaksuanomuksia. Jos suomi olisi kirjallisesti parempaa, tekisin myös chat-asiakaspalvelua.

Yleensä työvuoron sisällön tietää etukäteen, mutta poikkeustilanteissa teen, mitä käsketään. Samaa työtä tekeviä on tällä hetkellä noin 30, meitä virolaisia on kaksi.”

”OLEN OLLUT VIKING LINELLA 18 vuotta Suomessa ja kolme vuotta Virossa. Sitä ennen olin töissä Tallinnan Viru-hotellin respassa.

Ostimme mieheni kanssa Tallinnasta asunnon, mutta palkka ei riittänyt kunnolla edes sisustamiseen, vaikka teimme niin paljon töitä, ettemme ehtineet edes nähdä toisiamme. Halusimme muuttaa, ja kävimme myös Lontoossa työhaastatteluissa. Puolisoni äiti asui jo Suomessa, joten päätimme muuttaa tänne.

Parasta työssä ovat ihmiset, sekä asiakkaat että työkaverit. Tykkään ihmisten tapaamisesta kasvokkain, koska he ovat kaikki niin erilaisia ja heitä saa aina ihmetellä. Ihmiset ovat pääsääntöisesti hyvällä tuulella risteilylle lähtiessä.”

”USKON OLEVANI HYVÄ työssäni siksi, että pidän siitä. Työnteko ei ole elämän tarkoitus, mutta se antaa minulle energiaa. Tiedän olevani tärkeä ja tiedän, että tekemääni työtä arvostetaan. Se näkyy ihmisten kasvoista, kun he lähtevät tiskiltäni tyytyväisinä.

Luulen, että työnantajakin arvostaa työtäni. Ei kukaan kukkia tuo, mutta Viking Line on ollut hyvä työnantaja kaikin puolin.

Muistan, kuinka koronan aikaan pariin kuukauteen ei ollut töitä. Lapsilla oli koulua ja mies kävi töissä, mutta minulla ei ollut mitään. Tein ruokaa ja pidin kodin kunnossa, mutta silti oli tyhjä olo. Siksi tarvitsen töitä. Jos en olisi töissä, tekisin jotain missä tapaisin muita ihmisiä, koska olen sosiaalinen olento.

Jos en olisi Viking Linella, olisin varmasti matkailualalla, ehkä hotellissa. Olisin myös hyvä matkaopas, koska tykkään kierrellä kaupungeissa katselemassa historiaa, kulttuuria ja nähtävyyksiä. Tai sitten voisin soittaa orkesterissa selloa. Sellosta tulee hyvä, matala ääni.”

”HARRASTAN LAULUA suvilahdessa Helsingin virolaisessa naiskuorossa. Olen altoääni. Kerran viikossa opiskelen aikuisopistossa italian kieltä, lisäksi ulkoilen ja pyöräilen.

Toisinaan harrastaminen on vaikeaa työn ohella. Töitä on joka toinen viikko, työaika on 8–20.30. Sen takia pitää aina sopia työkavereiden kanssa, miten saisi keskiviikkoillat vapaaksi italian tunteja ja kuoroharjoituksia varten. He ihmettelevät, miten jaksan sumplia työvuorojen kanssa, mutta harrastukset antavat energiaa enemmän kuin vievät.”

”OLEN OLLUT AKT:N JÄSEN pitkään ja olen ammattiosaston toimikunnan jäsen. Jos työnantajan kanssa tulee ongelmia, on tärkeää, että liitto on tukena eikä ole täysin yksin.

Monet ulkomaalaiset eivät ymmärrä liittojen tarkeitusta. Virossa on kyllä ammattiliittoja, mutta niillä ei ole yhtä paljon voimaa kuin Suomessa. Ihmiset Virossa eivät halua maksaa jäsenyydestä, koska eivät usko liittojen apuun. Tälle on historiallisia syitä, mutta Suomessa tilanne on onneksi erilainen.

Virossa ihmiset eivät uskalla sanoa, jos heitä kohditaan on tehty jotain väärin, koska he voivat saada potkut. Samasta syystä Suomessakaan monet virolaiset eivät uskalla sanoa mielipidettään.

Käymme Virossa säännöllisesti sukua katsomassa. Aiomme kuitenkin jäädä Suomeen, koska olemme jo tottuneet maahan ja suomalaiseen ajattelutapaan.” ●

OIKEUTTA TYÖNTEKIJÄLLE 1/3

Juttusarja kertoo työsuhderiitojen käsittelystä Suomen oikeusjärjestelmässä. Ensimmäinen osa kertoo prosessin alkuvaiheista ja sovittelusta, toinen työriidoista yleisissä tuomioistuimissa ja kolmas työtuomioistuimen toiminnasta.

Pomo rikkoi lakia – mitä sitten tapahtuu?

Tämä juttusarja kertoo, miten työntekijä saa Suomessa oikeutta. Useimmat tapaukset ratkeavat sopimalla.

TEKSTI **Tua Onnela** KUVA **Getty Images**

Tästä se lähtee

NYT ON JÄÄNYT palkkoja saamatta. Mitä pitää tehdä?

Kun työntekijä arvelee työnantajan toimineen väärin, ensimmäiseksi on syytä ottaa asia puheeksi työnantajan kanssa – joko itse tai työpaikan luottamusmiehen välityksellä. Kyseessä voi olla erehdyskin.

Jos työnantaja ei myönnä virhettä tai halua korjata sitä, luottamusmies riitauttaa asian ja auttaa tarvittaessa viemään sen eteenpäin. Jos luottamusmiestä ei ole, tässä kohtaa on aika ottaa itse yhteyttä liittoon.

Ammattiliitosta otetaan yhteyttä työnantajaan. Jo pelkkä yhteydenotto voi kannustaa työnantajan korjaamaan virheensä. Tapaus päättyy tietenkin myös, jossa tässä kohtaa käy ilmi, ettei työnantajan tekemisissä ollutkaan virhettä.

Jos kiista jatkuu, liiton toimitsija tekee asias- ta selvityksen työehtovaliokunnan käsittelyä varten. AKT:n työehtovaliokunta käsittelee riita-asian ja tutkii, onko työntekijällä edellytykset saada liiton oikeusapua. Työvaliokunta päättää työehtovaliokunnan esityksestä oikeusavun myöntämisestä.

Jos apu myönnetään, juristit tarttuvat toimeen.

Milloin saa oikeusapua?

LÄHTÖKOHTAISESTI LIITON jäsenillä on oikeus saada työsuhderiidasta johtuvaan oikeudenkäyntiin ja riidan selvittelyyn maksutonta oikeusapua. Edellytyksenä on, että jäsenyys on voimassa ja jäsenmaksuja on maksettu vähintään kuuden kuukauden ajalta ennen riidan alkua.

Lisäksi oikeusavun myöntäminen riippuu siitä, minkälaiset jutun menestymismahdollisuudet ovat. Niitä arvioitaessa näyttö on kaiken a ja o.

Työntekijän kannattaa viedä asiansa liitolle mahdollisimman valmiina pakettina. Jos kyse on esimerkiksi palkasta, tallessa pitää olla ainakin palkkakuitit ja työaikakirjanpito. Palkkasaatavia ei voi vaatia jälkikäteen, jos ei ole tiedossa, mitä on maksettu ja mistä työmäärästä.

– Jos näyttöä ei ole, me emme voi tehdä taikatemppuja, sanoo AKT:n vastaava lakimies **Sara Seppänen**.

Oikeusapuharkinta tehdään aina tapauskohtaisesti.

Suurin osa sovitaan

TYÖSUHTEEN RIIDAT voidaan ratkaista sopimalla missä tahansa vaiheessa niiden käsittelyä: saman tien, kun virhe käy ilmi, tai vielä juuri ennen käräjäoikeuden pääkäsittelyn alkamista.

Monesti sopiminen on kaikkien etu. Tapauksen käsittely ei veny turhaan eikä kerrytä ylimääräisiä kustannuksia. Riski maineen menettämisestäkin voi kannustaa sopimaan.

Sara Seppänen arvioi, että 70–80 prosenttia tapauksista sovittelaa ennen oikeusistuimen tuomiota.

Soviteltavat jutut koskevat usein palkkasaatavia. Niissä on yleensä kyse enemmän kylmästä rahasta kuin periaatteesta, joten kompromissiratkaisuja on mahdollista löytää. Kummankaan osapuolen näyttökään – esimerkiksi vuosien takaisista maksuista – ei välttämättä ole euron tarkkaa.

– Kun ratkaisu löytyy sopimalla, työntekijän ei tarvitse jännittää pitkään, mitä hän saa, ja rahat tulevat tilille nopeammin. Yhtiölle taas riski joutua maksamaan koko summa korkoineen voi kannustaa tulemaan vastaan, Seppänen sanoo.

Toinen työriitojen yleisimmistä aiheista, työsuhteen päättäminen, ei ole yleensä yhtä helppo sovittelava. Potkut voivat olla työntekijälle kivulias kokemus, ja työnantaja puolestaan voi katsoa toimineensa täysin oikein. Kompromissia ei ole niin helppo löytää. ●

TIESITKÖ ETTÄ?

AKT:N JÄSENTUTKIMUKSESSA

huomattiin, että pidempään auto- ja kuljetusalalla työskennelleet ja pidempään AKT:n jäsenenä toimineet kokivat useammin voivansa suositella jäsenyyttä nuorempiin kollegoihinsa verrattuna.

Myös vastaajan oma aktiivisuus AKT:n toiminnassa lisäsi halukkuutta suositella liiton jäsenyyttä.

*Lähde: Aula Research,
AKT:n jäsentutkimus -24*

TIESITKÖ ETTÄ?

AKT:N JÄSENTUTKIMUKSEN

mukaan jäsenet olivat kaiken kaikkiaan tyytyväisiä siihen, millaista neuvontaa työ-suhdeasioissa on onnistuttu tarjoamaan. Lisäksi luottamusmiehen tukeen ja apuun oltiin kautta linjan erittäin tyytyväisiä.

Jäsenpalveluista läheisin oli lehden ja jäsenkirjeiden lukeminen, josta

80 %

jäsenistä on kokemusta.

42 %

jäsenistä on turvautunut luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun apuun ja tukeen.

*Lähde: Aula Research,
AKT:n jäsentutkimus -24*

JURISTIC PARK

VEERA LEHTINEN
lakimies

Kannattaako ihan kaikkea somettaa

Somessa ei voi puhua ihan mitä sattuu – työntekijän oikeudet ja vastuut.

Työntekijällä on työsuhteensa aikana perustuslaissa turvattu sananvapaus, johon sisältyy oikeus ilmaista mielipiteitä kenenkään ennalta estämättä. Työntekijän sananvapautta kuitenkin rajoittavat työsopimuslaista seuraavat salassapitovelvollisuus ja lojaliteetivelvollisuus.

SOSIAALINEN MEDIA on vahva työkalu niin yksityiselämässä kuin työelämässäkin. Työn ja yksityiselämän rajat voivat kuitenkin hämärtyä, mikäli julkaisuissa esiintyy viittauksia omaan työpaikkaan tai ammattirooliin. On tärkeää, että työntekijät ymmärtävät omat oikeutensa ja vastuunsa somessa sekä osaavat vetää selkeät rajat työminän ja henkilökohtaisen minän välille.

JOKAISELLA ON OIKEUS omaan mielipiteeseensä ja sen ilmaisuun, myös sosiaalisessa mediassa. Sananvapaus on perusoikeus, joka ulottuu myös työelämään. Työnantaja ei voi kieltää työntekijää käyttämästä somea tai julkaisemasta henkilökohtaisia näkemyksiään. On kuitenkin hyvä muistaa, että sananvapaus ei suojaa kaikkia lausuntoja, erityisesti jos ne rikkovat lakeja, kuten yksityisyydensuojaa tai kunnianloukkaussäännöksiä.

Harkitsemattomat julkaisut voivat johtaa ongelmiin paitsi työnantajalle myös itsellesi. Varmista, ettet jaa luottamuksellista tai arkaluonteista tietoa. Älä esimerkiksi julkaise asiakirjoja, kuvia työpaikan tiloista ilman lupaa tai keskusteluita asiakkaiden kanssa. Asiakkaiden tiedot ja yritysten kuljetusreitit eivät kuulu julkiseen keskusteluun.

Vaikka työnantaja ei voi rajoittaa sananvapautta kohtuuttomasti, työntekijällä on myös velvollisuuksia. Työntekijöillä on työnantajaa kohtaan lojaliteetivelvollisuus. Lojaliteetivelvollisuuden mukaan työntekijän pitää välttää kaikkea sellaista, mikä ei sovi hänen asemaansa ja mitä ei voisi kohtuudella odottaa työntekijältä.

Jos jokin asia tai epäkohta työpaikalla hämmästyttää, niin ennemmin kannattaa kertoa siitä kollegalle yksityisesti kuin tehdä julkinen Facebook-päivitys.

Joskus tulee kuitenkin hölmöilyä ja neuvo somettamisen välttämistä ei silloin auta. Vaikka somettamisella olisi työnantajan mainetta vahingoittava vaikutus ei se itsessään luo perusteita esimerkiksi irtisanomiselle, vaan tekoa on arvioitava kokonaisuudessaan.

SOSIAALINEN MEDIA VOI OLLA voimavara, kun sitä käytetään oikein. Työntekijällä on oikeus ilmaista mielipiteensä, mutta on tärkeää muistaa oman vapautensa lisäksi myös vastuunsa työnantajan luottamuksen säilyttämisessä. Työminän ja henkilökohtaisen minän välinen raja kannattaa piirtää huolellisesti. Muista, että somessa pienillä teoilla voi olla suuria seurauksia – niin hyvässä kuin pahassa.

MINKÄ YLEISMAAILMALLISEN neuvon sitten antaisiin? Älä kirjoita someen työnantajasta mitään mitä et sanoisi esihenkilöllesi kasvotusten. Ja kaikkea mitä sanotaan esihenkilölle ei kannata kirjoittaa someen. ●

Kymmenen kysymystä tes-kierroksen keskeltä

AKT neuvottelee 17 eri alan työehtosopimuksesta. Neuvotteluja on valmisteltu kesästä alkaen. Neuvottelupöytään päästiin itsenäisyyspäivän jälkeen. Nyt neuvottelut ovat täysipäiväistä työtä. – Sitkeys ja pitkäjänteisyys korostuu, pikavoittoja ei ole tulossa, AKT:n puheenjohtaja Ismo Kokko sanoo ja vastaa kymmeneen kysymykseen tes-kierroksesta.

TEKSTI Sini Silvan KUVA Lehtikuva Antti Aimo-Koivisto ja Getty Images

1. Millainen tes-kierros nyt on meneillään? Mikä tes-kierrokselle 2024–2025 on tyypillistä?

– Työntekijät ovat tälläkin kierroksella puolustusasemissa. Leimallista on se, että työnantaja pyrkii omilla normaalitavoitteillaan heikentämään työehtoja. Sen lisäksi Suomen hallitus on tehnyt koko joukon lainsäädäntömuutoksia, joita työnantajat ovat myös tuoneet neuvottelupöytään. Nämä kaikki asiat ovat työntekijälle miinusmerkkisiä. Tämä on poikkeuksellista, sellaista ei normaalisti ole, se on neuvotteluissa lisätaakka. Vaikka poliitikot eivät neuvottelupöydässä istu, niin poliittinen ympäristö vaikuttaa näihin neuvotteluihin. Työnantajat ovat voimainsa tunnossa.

2. Haastatteluhetkellä 23.1. on reilu viikko aikaa siihen, että tessit menevät kiinni. 31.1. alkaa sopimukseton aika esimerkiksi autoliikenteen aloilla. Onko neuvotteluissa valmista, kun lehti ilmestyy? Miten pitkiksi neuvottelut voivat venyä?

– Mitä suurimmalla todennäköisyydellä valmista ei ole, kun lehti ilmestyy. Neuvotteluissa on kasvava suma siksi, että vientiteollisuus ei ole päässyt ratkaisuun. Muut työnantajat eivät työehtosopimuksia solmi. He odottavat päänaavausta.

– Miten pitkälle kierros voi mennä, sen asian kysyjä on ollut paljon, karrikoiden olen vastannut, että jos juhannukseksi olisi valmista. Suma ei lähde liikkumaan mihinkään, ennen kuin teollisuus on tehnyt ratkaisunsa. Se ei ole meidän valintamme, vaan työnantajien valinta. Tätä myös Suomen hallitus on tukenut omilla ratkaisullaan eli kun puhutaan vientimallista, niin tätä se tarkoittaa.

3. Mitä nämä neuvottelut AKT:ssa käytännössä tarkoittavat, kun neuvoteltavana on 17 eri alaa?

– Valtaosassa neuvottelupöydistä on toimistolta edustus ja kentältä muutama edustaja.
– Neuvottelut ovat näiden kuukausien ajan täysipäiväistä työtä. Tähän ajanjaksoon ei oikein muita asioita mahdu. Eikä neuvottelutyötä tehdä vain siinä, kun istutaan neuvotteluhuoneissa. Varsinaisesti se työ tehdään siinä väliaikoina neuvottelujen välillä. Asioita pitää valmistella, mitä neuvotteluissa esitellään. Iso osa on puntaroida, miten asioita esitetään ja niitä laitetaan tärkeysjärjestykseen. Työehtosopimukset ovat valtakunnallisia ja koskevat kaikkia työpaikkoja.

4. Kenen kanssa neuvotellaan eli tärkeimmät neuvottelukumppanit?

– Neuvotteluosapuolina ovat Autoliikenteen Työnantajat, Öljytuote ry, Palvelualan työnantajat Palta

ry, Satamaoperaattorit, Airpro, Taksiliitto, Kaupan liitto, Elintarviketeollisuusliitto ry

– Taustalla vaikuttavat kuitenkin yritykset. Tavoitteet ja asetukset ovat peräisin niiltä samoilta yrityksiltä, jotka työllistävät meidän jäseniämme. Oman yrityksen toimitusjohtaja on usein niiden ajatusten takana, joita työnantajat siellä tavoitteina esittävät.

5. Palkankorotustavoite 6 + 4 prosenttia kahdelle vuodelle, mitä se merkitsee?

– 6 + 4 prosentin tavoite on laskettu siten, että se auttaa kuromaan umpeen vuosina 2022-2023 kertyneen ostovoimakuopan. Palkankorotustavoite huomioi myös lähitulevaisuuden, että meidän jäsentemme palkankorotukset riittävät kattamaan inflaation. Siitä luvut tulevat. Kysyimme jäseniltä joulukuussa, oliko hyvä asia julkaista palkankorotustavoite. Kyseilyn mukaan ylivoimainen enemmistö oli julkaisun takana. Eli sillä mennään. Lopputulos ratkaistaan sitten teollisuuden neuvotteluissa, jos työnantaja saa tahtonsa läpi.

6. Mitkä muut merkittävät asiat nousevat neuvotteluissa esiin?

– Työaika, se on ylivoimaisesti tärkein laadullinen kysymys. Siihen yhdistettynä lepoajat. Meidän kannaltamme tärkeää on se periaate, että haluamme säilyttää meidän aloilla kokoaikaisen työn. Me emme halua eri aloille osa-aikatyön ongelmia.

Ismo Kokko pohtii, että neuvotteluissa pitäisi aina pystyä ymmärtämään, mitä vastapuoli tavoittelee. Se ei välttämättä ole se, mitä paperiin on kirjoitettu, vaan on osattava katsoa tekstien taakse.

7. Mitä eri liittojen Teollisuusliittoa tukevat toimet tarkoittavat? Mikä on AKT:n rooli?

– AKT:n osalta saarto tarkoittaa konkreettisesti, että teknologiateollisuuden ja kemianteollisuuden tiettyjä tavaroita ei käsitellä. Liittojen tuen tarkoitus on, että palkkaratkaisu syntyisi vientiteollisuuteen, suma lähtisi liikkeelle ja mekin saisimme sopimukset liikkeelle.

8. Mitä tes-kierros tarkoittaa AKT:n jäsenten kannalta, mikä on heidän roolinsa?

– Tässä ratkaistaan työehtojen kehitystä useammaksi vuodeksi eteenpäin. Jäsenen roolin pitäisi olla aktiivinen. Ihan vähin, mitä jäseniltä toivotaan on se, että he kävisivät keskustelua näistä asioista työpaikoilla. Toiseksi, jos joitakin järjestöllisiä toimenpiteitä vaaditaan, että jäsenet olisivat valmiita siihen. Mitä paremmin olemme järjestäytyneitä, sitä parempi neuvotteluasema meillä on. Toivomme siis aktiivista roolia niin neuvottelujen aikana kuin muutenkin. Ammattiliitto ei ole mikään ostopalvelu ja kauppa, josta ostetaan jotain.

9. Millainen on yhteiskunnallinen neuvotteluilmapiiri? Millaisia "voimia" on ilmassa, jotka vaikuttavat myös neuvottelutulokseen.

– Senkin uhalla, että tulee toistettua vanhaa sanomaa, niin kyllä tämä aika on poikkeuksellisen ammattiyhdistysliikevastainen. Suomessa on ministeritason ihmisiä, jotka solvaavat ammattiliittoon järjestäytyneitä ihmisiä. Tämä olisi kaikkien syytä ymmärtää, nämä asiat todella vaikuttavat siellä taustalla. Meillä ei ole sataan vuoteen ollut näin järjestäytyneiden työntekijöiden vastaista ilmapiiriä Suomessa. Ei tarvitse kuin mennä mille tahansa sosiaalisen median alustalle, riidan kyläminen ihmisten välille on ihan poikkeuksellista. Olen miettinyt, että painetta kerääntyy niin paljon, että johonkin asia pokahtaa aikanaan.

10. Millainen neuvottelija itse olet?

– Täytyy ymmärtää, että nämä eivät ole sprinttilajeja vaan maratoneja. Kaikki neuvottelukierrokset ovat jollakin tavalla kytköksissä toisiinsa, tämä vaatii pitkäjänteisyyttä ja pitkää pinnaa.

– Pitäisi aina pystyä ymmärtämään, mitä vastapuoli tavoittelee. Se ei välttämättä ole se, mitä paperiin on kirjoitettu, vaan pitäisi osata katsoa sinne tekstin taakse.

– Neuvotteluissa pitää ratkaista sitä asiaa ja puristaa sitkeästi niitä asioita eteenpäin. Sitkeys ja pitkäjänteisyys korostuu, pikavoittoja ei ole tulossa. ●

31.1.

Kuorma-autoala
Linja-autohenkilökunta
Linja-autoasemat (Matkahuolto)
Huoltokorjaamo
Terminaalitoiminta
Säiliöauto- ja Öljytuoteala
Elintarvikealan automiehet
AirPro
Taksiliikenne
Liikenneopetusala
Finnairin matkustamohenkilökunta

28.2.

Ahtausala
Huolinta-alan varastotermiinaali
Kaupan automiehet
Viking Line Abp
Ahtausliikkeiden toimihenkilöt

30.4.

Matkatoimistot

MITT
JOBB

AKT:s medlemmar berättar
om arbetets betydelse.

"Jag studerar italienska då vi har släktingar i Italien och det är bra att kunna språket en aning. Jag friluftar ofta här i Domarby herrgårdsomgivning. Dessa byggnader har samma varma färger som husen i Italien", säger Kady Milk.

Kady Milk, Helsingfors

ÅLDER: 46 år

YRKE: Salesagent

ARBETSGIVARE: Viking Line (från 2003),
Skatudds terminal

AVDELNING: AKT Sjöfartsarbetarna 024 medlem

Fartygets glada pålastare

I hamnen välkomnar Kady Milk glatt både människor och fordon in i fartyget. Hon uppskattar den finska modellen att sköta saker och ting genom stöd av facket.

TEXT Sami Turunen och Fanni Turunen BILD Sami Turunen

”Under de senaste åren har självbetjäning i hamnarna blivit allt vanligare. Folk bokar sina resor och checkar in sig via smarttelefonernas appar. Kunderna behöver inte så mycket personalen mera, och arbetarna har fått nya uppgifter.

Förutom att jag säljer resor, hör det till mitt jobb att checka in människor, bilar och lastbilar. Under de lugnare stunderna när det inte finns några kunder vid disken, hanterar jag t.ex. återbetalningsansökningar på datorn. Om min skrivna finska vore bättre, skulle jag även göra kundrådgivning på chatten.

Ofta vet man arbetsskiftets innehåll i förväg, men vid undantagssituationer gör jag vad som bestäms. För närvarande finns det runt 30 personer som gör detta jobb, varav två av oss är ester.”

"JAG HAR VARIT på Viking Line i Finland i 18 år och tre år i Estland. Före det jobbade jag i receptionen på Viru hotellet i Tallinn.

Jag och min man köpte en lägenhet i Tallinn, men lönen räckte inte ens ordentligt till för att inreda den, trots att vi jobbade så mycket att vi inte ens hann se varandra. Vi ville flytta, och vi åkte även till London för arbetsintervjuer. Min mans mor bodde redan då i Finland, så vi bestämde oss för att flytta hit.

Det bästa i jobbet är människorna, både kunderna och kollegorna. Jag gillar att träffa människor ansiktsvis eftersom de alla är olika och man blir förundrande. Folk är i allmänhet på gott humör när de åker på kryssning.”

”Jag tror att jag är bra på mitt jobb när jag gillar det. Jobbet är inte meningen med livet, men det ger mig energi. Jag vet att jag är viktig och jag vet att arbetet jag gör är uppskattat. Det syns i folks uttryck när de lämnar disken tacksamma.

"JAG TROR ATT även arbetsgivaren uppskattar mitt arbete. Ingen kommer med blommor, men Viking Line har varit en bra arbetsgivare på många sätt.

Jag minns hur det under coronan inte fanns arbete på ett par månader. Barnen hade skola och maken var på jobb, men jag hade inget. Jag lagade mat och höll hemmet i ordning, men ändå kändes det tomt. Därför behöver jag jobb. Om jag inte skulle jobba, skulle jag göra något där jag får träffa andra människor, eftersom jag är en social varelse.

Om jag inte vore på Viking Line, vore jag troligen på resebranschen, kanske på ett hotell. Jag vore också en bra reseguide då jag gillar att åka runt i städer och titta på historien, kultur och sevärdheter. Eller så kunde jag spela cello i en orkester. Cellon producerar ett bra, lågt ljud.”

"SOM HOBBY SJUNGER JAG i Helsingfors estniska damkör i Södervik. Jag är alt. En gång i veckan studerar jag italienska på vuxenhögskola, dessutom friluftar och cyklar jag.

Ibland är det svårt att ha hobbyn vid sidan av jobbet. Arbetet är varannan vecka, arbetstiden är 8.00–20.30. Därför måste man alltid komma överens med kollegorna, hur man får onsdagskvällarna lediga för lektionerna i italienska och kören. De undrar hur jag orkar mixtra med arbetsskiftet, men fritidsintressen ger mer energi än de för.”

"JAG HAR VARIT länge medlem i AKT och är med i fackavdelningens verksamhetskommitté. Om det blir problem med arbetsgivaren, är det viktigt att facket stöder och man inte blir helt ensam.

Många utlänningar förstår inte syftet med fackförbunden. Det finns fackförbund i Estland, men de har inte lika mycket makt som i Finland. I Estland vill människor inte betala för medlemskap, eftersom de inte tror på hjälp från facket. Det finns historiska orsaker till det, men som tur är situationen en annan i Finland.

I Estland vågar man inte säga om fel gjorts för en, för att de kan få sparken. Av samma orsak vågar många ester inte säga sin åsikt i Finland.

Vi besöker Estland regelbundet för att träffa släkten. Men vi tänker stanna i Finland eftersom vi redan är vana i landet och det finska tankesättet.” ●

Suonenjoen-Rautalammin osasto pistää hynttyyt yhteen Varkauden kanssa

AKT:n osasto 114 lopettaa toimintansa. Osaston 74 vuoteen sisältyy paljon aktiivista toimintaa. – Nyt on hyvä aika liittyä Varkauden osastoon, osaston viimeisin puheenjohtaja Sami Reinikainen tuumaa.

TEKSTI Ritva Hakulinen KUVA Osasto 114

Suonenjoen-Rautalammin osasto teki viime tempauksenaan yhteisen hauskan reissun Tallinnaan.

AKT:n Suonenjoen - Rautalammin os. 114 perustamiskokous pidettiin 15.12.1949 ja ministeri hyväksyi osaston yhdistysrekisteriin 13.3.1950. Osaston toiminta-alueella toimivat mm. Savon Linja Oy, Rautalammin Auto Oy sekä useita kuorma-autoalan yrityksiä.

AKT:n alaisena osasto on aina huolehtinut alueensa kuljetusalan työntekijöiden edunvalvonnasta.

Osasto on aina toiminut jäsentensä työ- ja palkkaehtojen parantamiseksi, työsuojelun ja ammattitaidon kehittämiseksi sekä jäsenistön hyvinvointia edistäen. Jäsenille on järjestetty myös vapaa-ajan ohjelmaa mm. pilkkitapahtumia ja matkoja.

Lokakuussa osasto teki viimeisen yhteisen matkan Tallinnaan, mukana oli 24 osaston jäsentä.

Reissussa tehtiin kiertoajelu, syötiin hyvin, leivättiin ja rentouduttiin, tehtiin ostoksia ja vietettiin yhteistä aikaa. Reissussa oli mukana kiva porukka. Matkalla kuultiin monia mielenkiintoisia tarinoita osaston menneiltä vuosilta.

Eläkeläiset **Markku Hytönen**, **Toivo Sikanen** ja **Ilmari Paananen** ovat olleet osaston jäseniä jo n. 50 vuotta.

– Osaston toiminta on ollut aiemmin hyvinkin aktiivista ja aina oli paljon porukkaa mukana, Hytönen kertoo.

– Liiton toiminta on mennyt parempaan suuntaan niin kuin pitääkin mennä, Sikanen puolestaan sanoo.

Hän pitää tärkeänä sitä, että jokainen kuuluisi nykyaikana johonkin liittoon. Paananen harmittelee, kun osasto nyt joudutaan lopettamaan, mutta ymmärtää, että se on nyt välttämätöntä. Parhaiten hänelle on jäänyt mieleen kivat yhteiset reissut, yhteishenki oli aina hyvä.

– Pidän tärkeänä sitä, että toimintaan on otettu koko perhe mukaan, Paananen kertoo.

Osaston sihteeri ja taloudenhoitaja **Heikki Tuomela** on ollut pitkään aktiivisesti mukana toiminnassa, edustajakokousedustajanakin neljä kertaa. Toiminta aktiivijäsenenä Suonenjoen-Rautalammin osastossa on tullut tutuksi kantapään kautta.

– Lopetus tuntuu vähän haikealta, mutta onneksi Varkaus ottaa meidät vastaan, toteaa Tuomela.

Tuomela muistelee, että mieleen on jäänyt menneiltä vuosilta mm. osaston järjestämät perheretket, niissä oli aina paljon jäseniä perheineen mukana.

"Aika aikaa kutakin ja katse eteenpäin"

JUTUN KIRJOITTAJA Ritva Hakulinen toimi itse osaston puheenjohtajana useita vuosia. Toiminta on ollut hänelle antoisaa. Hän on ollut myös AKT:n edustajakokousedustajana ja mm. siellä todennut, että kyllä rivijäsenelläkin on mahdollisuus vaikuttaa liiton asioihin ja valintoihin.

Osaston syyskokous ja viimeinen osaston lopettamiskokous pidettiin 4.12.2024, mukana oli liitosta **Esa Tuominen**, joka kertoi liiton nykytilanteesta ja ammattiliittojen tulevaisuuden haasteista. Osastojen yhdistymisiä on jo tullut ja tulee varmasti lisääkin, kommentoi Tuominen.

– Tähän on hyvä lopettaa – aika aikaa kutakin ja katse eteenpäin. On tärkeää muistaa, että vaikka tämä nyt päättyy, meillä on takanamme vahva perintö ja osaaminen, jota voimme hyödyntää tulevaisuudessa – tartutaan yhdessä uusiin haasteisiin, Hakulinen sanoo ja kiittää liittoa ja kaikkia osaston jäseniä hyvästä yhteistyöstä ja mukavista yhteisistä hetkistä.

Yhteistyö liiton kanssa on hänen mukaansa toiminut aina hyvin.

Sami Reinikainen toimi viimeiset kaksi vuotta osaston puheenjohtajana.

– Yhteistyö osaston sisällä ja liiton kanssa on sujunut aina saumattomasti ja toiminnassa mukana ollessa on saanut hyvää oppia ammattiliiton monista eri asioista. Nyt on hyvä aika liittyä Varkauden osastoon, koska toimintamme on hiipunut ja jäsenmäärä on niin pieni, toteaa Reinikainen. ●

On OK

kuulua liittoon.

ps. Työnantajatkin kuuluvat.

Neuvottelut
sekä ajan-
kohtaiset
uutiskirjeet
menevät sinulta
ohi, **kun meillä
ei ole sähköposti-
osoitettasi**

Ilmoita se niin pysyt
jatkossakin mukana siinä, mitä tapahtuu
jasenrekisteri@akt.fi

Hyödyllistä ja puolueetonta tietoa konemiehille

Koneviesti tarjoaa painavaa asiaa hyötykoneista.
Olemme asiantunteva kumppani niin hankinnoissa,
huollossa kuin käytännön konetoissa.

Koneviestin tilauksella saat 14 tuhtia
lehteä vuodessa sekä rajoittamattoman
pääsyn koneviesti.fi-sivustolle.

Tilaa kokeilupätkä
koneviesti.fi/akt
tai oheisella QR-koodilla

Tarjous on voimassa 31.3.2025 asti.

koneviesti

Koneviesti
Lehti + Digi

55 €
/3kk

Määräaikainen tilaus
(Norm. 68,70 €)

Työpaikkarakkautta ensisilmäyksellä

Dilara ja Jani Tyviö ovat sekä puolisoita että työkavereita. Kahden vuorotyötä tekevän perhe-elämässä riittää aikataulujen sumplimista.

TEKSTI JA KUVAT **Tua Onnela**

Peli oli selvä saman tien. Kun **Dilara** ja **Jani Tyviö** näkivät toisensa lentoa edeltävässä miehistön briiffauksessa, he tiesivät ensisilmäyksellä, että tästä ei ole paluuta.

Oli vuosi 2019, ja alkamassa oli Finnairin lento Kiinan Nanjingiin. Dilara ja Jani olivat tulleet matkustamotöihinsä tavalliseen tapaan eivätkä tienneet sinä päivänä rakastuvansa. Niin kuitenkin kävi.

Dilara työskenteli koneen takaosassa ja Jani etuosassa, mutta ei se haitannut.

– Kävin vähän väliä takaosassa tekemässä tikusta asiaa, Jani Tyviö kertoo.

– Ja toisin päin, Dilara Tyviö jatkaa.

Työvuoroon kuului kolmen päivän layover eli määränpäässä vietetty aika Kiinassa. Jo ensimmäi-

senä iltana yhteisellä aterialla muutkin miehistön jäsenet huomasivat, että nyt on jotain meneillään. Lopun layoverin Dilara ja Jani viettivät tiiviisti yhdessä.

– Siitä asti olemme olleet kuin paita ja peppu. Se oli niin vahvaa, etten ollut aiemmin kokenut mitään vastaavaa, Jani sanoo.

Nyt Tyviöt ovat naimisissa, ja heillä on yhteinen pian puolentoista vuoden ikäinen lapsi, **Laura**.

Aikatauluissa on miettimistä

Jani Tyviö on työskennellyt Finnairilla jo yli 20 vuotta. Hän aloitti kesätoisissa vuona 1998 ja sai vakipaikan vuonna 2001.

Dilara Tyviö aloitti työharjoittelussa Finnairin lähtöselvityksessä vuonna 2011, työskenteli muu-

↑ Jani ja Dilara Tyviö tapasivat toisensa ensimmäisen kerran vuonna 2019 lennolla Kiinaan. Nyt heillä on yhteinen koti ja Laura-tytär.

Kävin vähän väliä koneen takaosassa tekemässä tikusta asiaa.

taman vuoden lentoemäntänä Flybe Finlandissa (nykyinen Norra) ja aloitti vakituksena Finnairilla vuonna 2015.

Nykyisin kumpikaan ei tee juurikaan kaukolen-toja. Dilara on toivonut mahdollisimman paljon edestakaisia lentoja ja aamuvuoroja, ja Janilla on

kokemuksensa ansiosta oikeus 80-prosenttiseen työaikaan.

Silti kahden vuorotyötä tekevän perheessä riittää miettimistä, miten pienen lapsen hoito järjestetään.

Työvuorolistat julkaistaan kuukaudeksi eteenpäin aina seitsemää päivää ennen kuin vaihdetaan. Siinä on viikko aikaa kartoittaa päällekkäiset vuorot, sopia Lauran tarhapäivät ja kysyä tarvittaessa työkaavereilta vuoronvaihtoja. Myös Dilaran äiti ja Janin vanhin tytär ovat valmiina auttamaan.

Tähän asti sumpliminen on onnistunut Tyviöiden mukaan hyvin. Lauran ei ole edes tarvinnut olla päiväkodissa kuin silloin tällöin. Jotkin viikot ovat kuitenkin olleet melkoista sutinaa.

– Esimerkiksi viime viikolla meillä olisi ollut päällekkäiset aamuvuorot. Vaihdoin omani iltavuoroon, ja niin meillä oli keskellä päivää läpsystä vaihto. Vuorojen välissä oli vain tunti, joten saatiin aina vähän jännittää, onko Janin lento ajoissa, Dilara kertoo.

Toisaalta työvuoroissa on ollut mukaviakin satumia, kuten yhteisiä arkivapaita. Myös kesälomat ovat osuneet Tyviöillä hyvin yhteen.

Puoliso ymmärtää, miksi väsyttää

Kun puoliso on myös työkaveri, toiselle ei tarvitse selittää työn arkea. Dilara ja Jani Tyviön mielestä se on iso etu.

– Ymmärtää toista paremmin. Sen väsymyksen, Dilara sanoo.

Hänen aamuvuoronsa alkavat aikaisin, ja herätys on jo neljältä. Iltavirkulle ihmiselle se ei ole helppoa. Kotiin tullessa vastassa on kuitenkin aviomies, joka tietää tarkkaan, miltä rankan päivän jälkeen tuntuu.

– Minulle on aina ruoka valmiina, kun tulen. Meillä Jani kokkaa ja minä siivoan. Hän saa puolestaan aina tulla puhtaaseen kotiin, Dilara kertoo.

Entä onko yhteisessä työpaikassa miinuspuolia? Tyviöt miettivät hetken ja kertovat sitten siitä, miten hyvin Finnairin väki tuntee toisensa. Se on sekä vahvuus että heikkous.

Toisaalta Dilaran ja Janin mielestä on hienoa, että työkaverit ovat kiinnostuneita myös toistensa yksityiselämästä – jaksamisesta, perheestä, harrastuksista ja niin edelleen. Toisaalta pariskunta saa kiinnostusta ja uteluita helposti tuplamäärän.

– Kun on tällainen Finnair-pariskunta, yksityiselämä on aika paljon muiden tiedossa, Dilara sanoo.

Kaipuu ulkomaille – mutta yhdessä

Lasten saaminen on muuttanut sitä, mitä Dilara ja Jani Tyviö arvostavat työssään. He muistelevat, että vielä joskus pitkät layoverit olivat parasta. Nykyään on tärkeintä, että työn onnistuu sovittamaan perhe-elämään.

– Ensi viikolla minulla on tulossa kahden päivän poissaolo. Kyllä se enemmän ahdistaa kuin innostaa, Dilara sanoo.

Matkalla Las Palmasiin marraskuussa 2023.

Tokiossa Shibuyan risteyksessä maaliskuussa 2024.

Tutukakassa Uudessa-Seelannissa helmikuussa 2024.

Rantaelämää Tutukakassa.

– Joo, niin se menee. Kun on poissa, on enemmänkin orpo olo ja miettii, että mitä hittoa minä täällä teen, olisi kivempi olla kotona, Jani jatkaa.

Tyviöt tykkäävät kuitenkin matkustella vapaa-ajallaan. Molempien veri vetää uusiin paik-

koihin, ja mikäpä on mennessä, kun saa mennä yhdessä.

Ensimmäisen vuotensa aikana Lauralla oli peräti yhdeksän ulkomaanmatkaa. Yhteisiä muistoja kertyi muun muassa Uudesta-Seelannista. ●

Kiljavan opiston kurssit

Luottamusmiesten peruskurssit:

17.-21.2 (yleinen) AKT-ALT-sopimuskurssi Oulu

10.-14.3 (AKT) AKT-ALT-sopimuskurssi Helsinki

24.-28.3 (yleinen) AKT-ALT-sopimuskurssi Kuopio

Kurssit on tarkoitettu uusille luottamusmiehillä, varaluottamusmiehillä ja ammattiosastojen puheenjohtajille. Kurssin tavoitteena on aloittaa luottamusmiehen perustaitojen ja -tietojen oppiminen. Tavoitteena on myös luottamusmiehen tehtäväkokonaisuuden ymmärtäminen sekä oikeuksien tiedostaminen, mikä auttaa selviytymään työpaikan ongelmatilanteissa. Avainsisältöjä mm: luottamusmiehen perustehtävät ja verkostot, luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet, työoikeuden perusteet, työehtosopimusten tulkinta ja liiton apu, yhteistoimintamenettely, neuvottelutoiminnan perusteet, luottamusmiehen ja jäsenistön luottamus, luottamusmiehen kehittyminen sekä ay-liikkeen merkitys ja tulevaisuus.

Työsuojelun peruskurssit:

17.-21.2 (yleinen) AKT-ALT-sopimuskurssi Oulu

24.-28.3 (yleinen) AKT-ALT-sopimuskurssi Kuopio

Kurssit on tarkoitettu työpaikoilla työsuojelutehtävissä toimiville edustajille sekä luottamusmiehillä. Kurssin tavoitteena on selvittää työsuojeluun liittyvät perustiedot ja perehtyä toimintaa ohjaaviin säädöksiin. Kurssilla tutustutaan työsuojeluorganisaatioon sekä työsuojeluhenkilöstön tehtäviin ja rooleihin. Kurssilla saadaan perustiedot myös työn ja terveyden vuorovaikutuksesta sekä työhön liittyvistä kuormitustekijöistä. Avainsisältöjä mm: työsuojelun peruskäsitteet, toiminta-alueet, työsuojelutehtävissä toimivien ihmisten tehtävät sekä oikeudet ja velvollisuudet, työsuojelua säätelevän lainsäädännön pääperiaatteet, ennakkoiva työsuojelu ja vaarojen arviointi, tapaturma-ajattelu ja jälkivalvonta, työn ja ympäristön kuormitustekijät, työsuojeluongelman ratkaisuperiaatteet sekä toimialakohtaiset erityiskysymykset.

Median kriittinen lukutaito: 10.-11.3 (yleinen) Tampere

Kurssi on tarkoitettu ay-liikkeen aktiiveille, varsinkin puheenjohtajille ja viestinnästä vastaaville. Kurssilla tutustutaan valeutisiin ja trollaukseen. Lisäksi opiskellaan oikean uutisoinnin periaatteet, harjoitellaan eri viestintätilanteita sekä some-viestinnän periaatteita.

Yhteistoimintalakikurssi: 31.3-1.4 (yleinen) Tampere

Vuonna 2022 tuli voimaan uusi yhteistoimintalaki. Lain tuntemus on luottamusmiesten tärkeitä tehtävissä menestymisen kannalta. Laki muodostuu kolmesta kokonaisuudesta: jatkuva vuoropuhelu, neuvottelut muutostilanteissa ja henkilöstön edustus yrityksen hallinnossa. Nämä muutokset laajentavat yhteistoiminnassa käsiteltävien asioiden piiriä ja luottamusmiesten tietojen päivitys on vähintäänkin tarpeellista. Kurssilla käydään läpi uuden lain sisältö seikkaperäisesti.

Luottamusmiesten jatkokurssi: 1. jakso 31.3-4.4 ja 2. jakso 5.-9.5 (AKT) AKT-ALT-sopimuskurssi Helsinki

Kurssi on tarkoitettu luottamusmiesten peruskurssin käyneille tai muutoin perustiedot luottamusmiestoiminnasta omaaville luottamusmiehillä, varaluottamusmiehillä, osaston puheenjohtajille ja muille kiinnostuneille. Koulutuksen tavoitteena on laajentaa ja syventää luottamusmiehen toimintaa ja työelämän pelisääntöjä koskevia taitoja. Kurssi parantaa valmiuksia kehittää työyhteisöä, ay-liikettä ja yhteiskuntaa sekä luottamusmiehen asemaa näissä ympäristöissä. Avainsisältöjä mm: kokemukset luottamusmiestoiminnasta, toimintamahdollisuuksien lisääminen, työsuojelulain keskeiset pykälät, luottamusmiehen työsuojeluyhteistoiminta, luottamusmiehen työyhteisön kehittäjänä, luottamusmiehen arvostus ja merkitys, yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja ay-toiminnan kehittäminen sekä omien taitojen arviointi ja jatko-opinnot. Jaksojen välialalle tulee myös välitehtävä, joka on yhteydessä oman roolin kehittämiseen.

Työsuojelun jatkokurssi: 1. jakso 31.3-4.4 ja 2. jakso 5.-9.5 (AKT) AKT-ALT-sopimuskurssi Helsinki

Kurssi on tarkoitettu työsuojelun peruskurssin tai sitä vastaavan kurssin käyneille työsuojeluedustajille sekä luottamusmiehillä. Kurssin tavoitteena on syventää ja laajentaa peruskurssilla saatua työsuojeluosaamista sekä ohjata näkökulmaa ennakkoivaan ja työpaikkaa aktiivisessa yhteistyössä kehittävään toimintaan. Avainsisältöjä mm: työturvallisuuslain keskeiset pykälät ja työsuojeluvastuut, työsuojelun yhteistoiminta ja yhteistyö työpaikalla, riskien hallinta ja turvallisuusjohtamisen periaatteet, työhyvinvointi ja työssä jaksaminen, työsuojelutoiminta työterveyshuollon kanssa, toimialakohtaiset erityiskysymykset sekä välitehtävä.

Työsuojelulainsäädännön kurssi: 2.-4.4 (yleinen) Helsinki

Kurssi on tarkoitettu työsuojelun peruskurssin jatkokurssin käyneille työsuojeluedustajille ja muille työsuojelulainsäädännöstä kiinnostuneille. Kurssin tavoitteena on muodostaa opiskelijalle käsitys työsuojelun normeista ja niiden valvonnasta työpaikalla. Avainsisältöjä mm: työsuojelulain työturvallisuusvelvoite, työturvallisuuslaki, työnantajan oikeudet ja velvollisuudet, yhteistoimintalain velvoitteet työsuojelussa, työsuojelun valvontalaki sekä työtapa- turma- ja ammattitautilaki.

Yritys ja yhteisö muutoksessa: Yhteistoimintatiedon kurssi: 9.-11.4 (yleinen) Helsinki

Kohderyhmänä ovat luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut ja muut henkilöstön edustajat. Kurssin tavoitteena on auttaa ymmärtämään yhteistoimintalain tärkeys henkilöstöpolitiikan ja neuvottelujen kokonaisuudessa ja auttaa osapuolia käyttämään yhteistoimintaa välineenä työpaikan kehittämiseen. Kurssilla kiinnitetään huomiota yhteistoimintalain toimimiseen käytännössä ja miten työpaikalla tulee toimia yhteistoiminnassa työnantajan kanssa muutostilanteissa. Avainsisältöjä mm: yhteistoiminnan haasteet työpaikalla, yhteistoimintalain henki ja lain tuomat velvoitteet, yhteis-

toiminta muutostilanteissa sekä luottamusmiesten oma toimintamalli.

Paikallinen sopiminen: 14.-16.4 (yleinen) Kuopio

Kohderyhmänä ovat luottamusmiehet ja työsuojeluedustajat, jotka ovat käyneet perus- ja jatkokurssit. Kurssin tavoitteena on tutustua hyvään sopimiskulttuuriin ja lisätä osaamista paikallisessa sopimisessa. Avainsisältöjä mm: paikallisen sopimisen edellytykset, sopimisvaltuudet, sopimusten tekeminen ja sisältö sekä paikallinen sopiminen ja luottamusmiehen rooli.

Riskien hallinta työssä: Työsuojelun täydennyskurssi 14.-16.4 (yleinen) Kuopio

Kohderyhmänä ovat työsuojeluvaltuutetut, asiamiehet- sekä muut työsuojelutoimikunnan jäsenet. Tavoitteena on oppia ennakkoivan työsuojelun keskeiset tekijät ja riskien hallintamenetelmien periaatteet. Avainsisältöjä mm: Turvallisuuden hallinta (peruskäsitteet ja riskien arvioinnin tarkoitus), vaaratekijät (niiden tunnistaminen ja arviointi), riskien arviointi eri menetelmillä sekä turvallisuusjohtaminen ja inhimilliset virheet.

.....

LISÄTIETOJA koulutuksista ja kustannusten korvauksista AKT:n kotisivuilta: www.akt.fi / *koulutus*, mistä löytyvät myös kurssihakemuslomakkeet. Niitä on saatavissa myös työpaikkojen luottamusmiensiltä, ammattiosastoilta ja AKT:n aluetoimistoista.

Lisätietoja koulutuksiin liittyvistä asioista lisäksi: www.kio.fi

AKT:n järjestö- ja koulutustoimitsija Esa Tuominen p. 050-5369056 / esa.tuominen@akt.fi

Kursseille hakeutuminen:

Hakeudu kursseille ajoissa. Täytä kurssikaavake ja toimita se työnantajallesi viimeistään kolme (3) viikkoa ennen kurssin alkua. Jos työnantaja hyväksyy opintovapaasi, hän allekirjoittaa hakemuksen ja ottaa kaavakkeesta oman kappaleensa. Toimita loppuosat ammattiosastolle, oman alueesi aluetoimistoon

tai lähetä se suoraan AKT:n järjestö- ja koulutustoimitsijalle. Työnantaja voi tietyin perustein siirtää opintovapaan antamisen yhden kerran myöhempään ajankohtaan. Siinä tapauksessa kannattaa selvittää mikä on seuraavan vastaavan kurssin ajankohta. Siirto voidaan tehdä kuuden (6) kuukauden päähän tai enintään siihen saakka, kunnes seuraava vastaava koulutus järjestetään. Jos lähdet kurssille vapaa-aikanasi tai lomalla, et tarvitse hakemukseen työnantajan alikirjoitusta. Mikäli pääset kurssille, toimittaa opisto sinulle kurssikutsun noin kaksi viikkoa ennen kurssin alkua. Kannattaa myös ilmoittaa omalle ammattiosastollesi, että olet menossa kurssille. Osastosi saattaa maksaa kurssilaisilleen oman stipendin. Kurssilaiset majoittuvat 1 hengen huoneissa.

Kurssin peruutusehdot :

Ilmoittautuminen kurssille on sitova. Jos et pakottavan esteen vuoksi voi osallistua kurssille, ilmoita siitä mahdollisimman pian Kiljavan opistolle, puh.09-276251 tai kiljavan_opisto@kio.fi. Peruuttamatta jätetystä paikasta perimme maksun (50€) kurssilaiselta.

Peruutusmaksua ei peritä, jos kurssilaisella on esittää lääkärintodistus tai muu todiste esteestä.

Tietoa korvauksista:

SOPIMUSKURSSIT: Mikäli toimit työpaikallasi luottamushenkilönä, maksaa työnantaja sinulle kurssin ajalta ansionmenetyksen (kurssiajan palkan) 8h/pv. Sopimuskursseissa liitto maksaa kurssimaksun, materiaalin sekä matkakulut.

JÄRJESTÖKURSSIT: Sopimuskurssien ulkopuolisia kursseja kutsutaan järjestökurseiksi. Jos kurssi, jolle olet kiinnostunut menemään, ei kuulu koulutus sopimuksen piiriin, on sinulla mahdollisuus anoa opintovapaata. Tällöin työnantaja ei maksa kurssin ajalta palkkaa, eikä osallistu muutenkaan kurssin kustannuksiin. Liitto ja ammattiosasto maksavat sinulle tällöin ansionmenetyksen stipendinä ja päivärahoina, joka on vero- vapaata sekä matkakulut. Stipendi ja päiväraha on vuonna 2025 yhteensä 88,86 € / pv. Ammattiosaston osuus tästä on 17,77 € / pv.

Mikäli sinulle tulee kurssin ajalta ansionmenetyksiä, pyydä työnantajalta ansionmenetystodistus.

KUUKAUDEN KURSSIVINKKI

Esiintyminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa: 12.-14.3 (yleinen) Tampere

TES-neuvottelut ja mahdolliset työtaistelutilanteet saattavat olla ajankohtaisia. Paikallisradio / tv haluaa haastatella sinua, joka olet paikallisen osaston puheenjohtaja tai aktiivi. Esiintymistaidon kurssi on tarkoitettu kaikille, jotka ovat tekemisissä median edustajien kanssa eri kanavien kautta mukaan lukien radio ja televisio. Kurssilla tutustutaan median yleisiin pelisääntöihin ja toimintatapoihin sekä harjoitellaan käytännössä haastattelun tekemistä radio- ja tv-studiossa. Tavoitteena on onnistunut esiintyminen ja oman sanoman perillemeno. Lisäksi käydään läpi tiedotusvälineiden työskentelytapoja ja haastateltavien oikeuksia median suuntaan. Mitä tarkoittaa lähdesuoja? Miten virheet oikaistaan? Saako sanomansa perua? Harjoitellaan esiintymiseen valmistautumista ja käyttäytymistä erilaisissa haastattelutilanteissa.

AKT:n

Kuorma-autopäivät Oulussa

AJANKOHTA

lauantai 5.-6.4.2025
klo 9.00 alkaen

PAIKKA

Scandic Oulu City,
Saaristonkatu 4, 90100 Oulu

Koulutus on suunnattu kaikille AKT:n aktiiveille; luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut, osaston toimikuntien jäsenet.

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen 17.3. mennessä AKT:n verkkosivuilta akt.fi/tapahtumat tai tästä linkistä <https://www.lyyti.in/aktkapaivat2025>

Osallistujapaikkoja on varattu 100:lle ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

MAJOITUS

Majoituskiintiö on varattu Scandic Oulu Citystä. Majoittujat saavat alennuksen varauskoodilla CGWM. Varaukset tehdään osoitteessa www.scandichotels.fi tai soittamalla suoraan hotelliin +358 300308464.

LISÄTIETOJA

Kalle Tamminen p. 040 557 0375 ja Hannu Moilanen p. 040 517 7433

Järjestävä osasto: Oulun Seudun Autoalantyöntekijät ry, os. 058

eira.fi

Koskaan ei ole liian myöhäistä

Jäivätkö opiskelusi kesken tai aloittamatta, haluat korottaa arvosanojasi tai kerrata pääsykokeisiin?

LUKIO | PERUSKOULU | TUVA | SUOMEN KURSSIT | VERKKOLUKIO

Eiran aikuislukiossa voit

- suorittaa tutkinnon
- kirjoittaa ylioppilaaksi
- korottaa arvosanoja
- kerrata pääsykokeisiin
- opiskella omaan tahtiin
- opiskella yksittäisiä aineita

Eiran
aikuislukio
—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

Kassa vastaa

Työttömyysturvan korotusosa poistui 1.1.2025

Eduskunta hyväksyi vuoden 2024 lopussa lakimuutoksen, joka poisti ansiopäivärahan korotusosan. Korotusosa on voitu maksaa silloin, kun henkilö osallistuu työllistymistä edistävään palveluun. Muutos koskee noin kymmenesosaa ansiopäivärahan saajista.

Korotusosien maksaminen työllistymistä edistävien palvelujen ajalle lakkasi vuoden 2025 alussa. Korotusosa voidaan maksaa vielä tämän vuoden aikana niissä tilanteissa, joissa palvelu on alkanut vuoden 2024 puolella.

Jos työllistymistä edistävä palvelu on siis alkanut viimeistään 31.12.2024, korotusosa voidaan maksaa lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta palvelun loppuun saakka, kuitenkin kokonaisuudessaan enintään 200 päivältä.

Jos palvelu järjestetään jaksotettuna erillisiin kokonaisuuksiin siten, että jaksot eivät liity yhtäjaksoisesti toisiinsa, korotusosa tai korotettua ansio-osaa ei makseta palvelujakson ajalta, joka alkaa 1.1.2025 tai myöhemmin.

Kulukorvaus ei poistu

Lakimuutos ei vaikuta työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaan kulukorvaukseen, joka on tarkoitettu palvelun aikaisiin matka- ja ylläpitokustannuksiin.

Tyypillisiä kulukorvauksia ovat matkakulut, kuten kilometrikorvaukset, ateriakorvaukset, toimistotarvikkeet tai muut ammatilliset menot.

Kulukorvaus on 9 euroa päivältä ja se on verotonta tuloa. Sitä maksetaan työllistymistä edistävän palvelun osallistumispäiviltä, enintään viideltä päivältä viikossa. Kulukorvausta voi saada vain, jos saa työttömyysetuutta.

Lakimuutoksen vaikutus

Vuonna 2024 joulukuun puoliväliin mennessä työttömyysturvan korotusosa maksettiin A-kassassa 5 807 saajalle. Korotusosa on ollut sitä suurempi, mitä suuremmat henkilön työttömyyttä edeltävät tulot ovat olleet. Korotusosan poistumisen vaikutus ansiopäivärahaan on noin 60–210 euroa kuukaudessa.

Myös liikkuvuusavustuksen korotusosa poistui

Myös liikkuvuusavustuksen korotusosasta luovuttiin 1.1.2025. Liikkuvuusavustusta voi saada, kun ottaa työttömänä vastaan työn, joka sijaitsee kaukana nykyisestä asuinpaikasta. Korotettua liikkuvuusavustusta oli mahdollista saada, jos työpaikka on yli 200 kilometrin päässä asuinpaikasta.

Lue lisää A-kassa.fi

Seuraa meitä somessa @AvoinKassa

VitaePro®

“En ole katunut päivääkään päätöstäni”

Kari Järvinen,
VitaePro-asiakas vuodesta 2018

Kari Järvinen on eläköitynyt Puolustusvoimien kouluttaja, jonka päivät kuluvat aktiivisesti töiden, vapaaehtoishommien sekä perheen parissa. Hän työskentelee edelleen välillä postin sijaisjakajana, jolloin päiviin kuuluu kerrostalojen portaiden kapuamista ja painavien pakettien kantamista. Fyysinen ura armeijassa oli jättänyt jälkensä, ja joita-kin vuosia sitten Kari alkoi etsiä ratkaisua

häntä vaivanneisiin polviin. VitaeProsta Kari oli kuullut ystävänsä kautta ja päätti antaa ravintolisälle mahdollisuuden.

”Olin ottanut VitaePron käyttöön jo 15 vuotta aikaisemmin, jos olisin silloin tiennyt sen vaikutuksista! En ole katunut päiväkään päätöstäni kokeilla, enkä enää lopettaisi sen käyttöä.”

ENSIMMÄINEN
PAKKAUS NYT VAIN

990
40,40

VitaePro tukee
lihasten ja nivelten
hyvinvointia.

NIVELET Boswellia serrata auttaa pitämään nivelissä miellyttävän tunteen. **SIDEKUDOKSET** Mangaani edistää sidekudoksen normaalia muodostumista. **LIHAKSET** D3-vitamiini edistää normaalin lihas-toiminnan ylläpitämistä. **SYDÄN** Tiamiini ja omega-3-rasvahapot (DHA ja EPA) edistävät sydämen normaalia toimintaa*. **VIREYS** B12- ja C-vitamiinit auttavat vähentämään väsymystä ja uupumusta. **VASTUSTUSKYKY** Sinkki, seleeni, B12-, C- ja D3-vitamiini edistävät immuunijärjestelmän normaalia toimintaa.

* Tutkittu vaikutus saavutetaan 250 mg:lla EPA:a ja DHA:tta (2 VitaePro-kapselia).

Alennuskoodi
AKT25

Tilaa osoitteessa **vitaepro.fi**
ja käytä alennuskoodisi

Soita **09 427 38228** (pvm/mpm)
arkisin 08:30 - 16:30

NIMI:

OSOITE:

POSTINUMERO:

KOTIKUNTA:

PUHELINNUMERO:

SÄHKÖPOSTI:

antamalla s-postiosoitteeni hyväksyn että siihen lähetetään VitaeLabin tarjouksia

ALLEKIRJOITUS:

☒ KYLLÄ KIITOS TILAAAN VITAEPRON KESTOTILAUKSELLE

Tällä kupongilla saan ensimmäisen pakkauksen tutustumishintaan 9,90€ ja seuraavat lähetykset kuuden viikon välein hintaan 40,40€ (sis. toimituskulut 4,90). 14 päivän täysi palautusoikeus. Tilauksen irtisanominen on mahdollista ilman määräaikaa. Sopimusehdot lähetyksessä ja luettavissa www.vitaelab.fi.

VitaeLab
maksaa
postimaksun

VitaeLab

NutraQ Oy
Tunnus 5017436
00003 VASTAUSLÄHETYS

OSASTOT TOIMIVAT

ETELÄ-SUOMI

Kotka os. 001 ja os. 075/ eläkeläiset

Pelastuslaitos esittelee kotivaratarpeet 72 h torstaina 20.2.2025 klo 11. Tulethan paikalle jo klo 10.45, Kymenlaaksonkatu 11 A 1, Kotka Tervetuloa!

Kotka os. 001 ja os. 075/ eläkeläiset kevätkokous

Kevätkokous osaston toimistolla Kymenlaaksonkatu 11 A 1, torstaina 20.2.2025 klo 12. Kokouksessa käsitellään kevätkokousasiat. Tervetuloa!

Lahti os. 003 /talvirieha

Osasto järjestää talviriehan la 15.2.2025 klo 10 alkaen Messilän rannassa. Luvasa pilkkikisat, pulkkamäki, ulkoilua, makkaranpaistoa yms. mukavaa puuhaa koko perheelle. Lisätietoa aktiviteeteistä ilmestyy kotisivulle www.akt003.com. Talviriehan päätteeksi käydään kahvila rantakahvilassa. Ilmoittautuminen 10.2.2025 mennessä osaston sähköpostiin akt.0003@gmail.com tai txt/WhatsApp 0505164442

Virkkala os. 077/pilkkikilpailut

Osaston pilkkikilpailut pidetään la 8.3.25 klo 10-13 Pähkinäniemessä Virkkalassa. Tarjolla makkaraa, juomaa ja lapsille palkinnot. Huom! Jää varaus! Tervetuloa! Toimikunta

Virkkala os. 077/kevätkokous

Virkkalan Kuljetustyöntekijät ry os. 077:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään la. 22.3.25 klo 13–15 ABC Hossa Lohja. Tervetuloa! Toimikunta

ITÄ-SUOMI

Imatra os. 002/pilkkikilpailut

Imatran Autoalantyöntekijät pilkkikilpailut pidetään Ukoskassa 9.3. klo 9-13. Samalla pidetään Imatran ja Lappeenrannan välinen pilkkikilpailu. Kilpailun jälkeen tarjolla lohikeitto ja kahvit. Jäsenet perheineen tervetuloa. Toimikunta

Imatra os. 002/yleinen kokous

Imatran Autoalantyöntekijät ry os. 002 kokouksessa asialistalla osaston purkautuminen. 1. yleinen kokous la 22.2.2025 klo 12. 2. yleinen kokous la 8.3.2025 klo 12. Paikkana Ay-talon yläkerran kokous-

huone, Esterinkatu 11, Imatra. Toimikunta

Pieksämäki os. 019/kevätkokous

Pieksämäen Automiehet ry, osasto 019 kevätkokous 6.4.2025. Kevätkokous pidetään osaston toimistolla, Kalevalankatu 31 A 1, klo 17 alkaen. Käsiteltävänä perinteiset kevätkokous-asiat. Kahvitarjoilu, tervetuloa! Toimikunta

Pielinen-Karjala os. 031/kevätkokous

AKT Pielisen Karjalan os. 031 kevätkokous 22.3.2025 klo 13 Puustellissa Lieksassa. Aloitetaan lounaalla klo 12. Kyyti lähtee Nurmekselta. Ilmoittautuminen 044-2841114 Jouni. Tervetuloa!

Pielinen-Karjala os. 031/talvipäivät

AKT Pielisen Karjalan os. 031 Talvipäiville 15.–16.3 lähtijät ilmoittautuminen 044 284 1114 1.3. mennessä. Tervetuloa! Toimikunta

Savonlinna os. 032/eläkeläiskahvit

Eläkeläiskahvit tarjolla osaston toimistossa osoitteessa Olavinkatu 60 A 46 joka kuukauden ensimmäisenä arkitiistaina lukuun ottamatta heinäkuuta. Tervetuloa!

Joensuu os. 039/eläkeläiset

Eläkeläiskerhon kevätkokous pidetään 12.2.2025 klo 10.00 ABC asemalla Marjalassa. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa!

Lappeenranta os. 062/ pilkkikilpailut

Osaston pilkkikilpailut laskiaissunnuntaina 2.3.2025 klo 10–13 Loma- ja koushotelli Marjolassa, Mikonsaarentie 15, 53300 Lappeenranta. Samalla käydään LAP:n ja IAP:n paikallisjärjestöjen välinen pilkkikilpailu. Ilmoittautuminen kilpailupaikalla. Samalla kalasaaliilla osallistutaan molempiin kilpailuihin. Ei osallistumismaksua. Sarjat osaston pilkkissä: miehet yleinen, miehet yli 65 v, naiset ja nuoret. Kilpailun jälkeen tarjolla keittoa, kahvia ja pannukakkua. Perheenjäsenet mukaan pilkkimään. Tervetuloa! Toimikunta

POHJOIS-SUOMI

Suomussalmi os. 046/kevätkokous

Raja-Kainuun Automiehet ry kevätkoko-

us pidetään pe 21.3.2025 klo 18 Hotelli Kiannon Kuohut, Jalonkatu 1 B 89600 Suomussalmi. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Kokouksessa mukana aluetoimitsija Tero Anttonen. Kahvitarjoilu ja kokouksen jälkeen mahdollisuus saunaa. Tervetuloa! Toimikunta

Kuhmo os. 070/kevätkokous

Kuhmon Autoalantyöntekijät ry kevätkokous pidetään la 8.3.2025 klo 14 osoitteessa Ravintola Eskobar, Kainuuntie 84, Kuhmo. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Paikalla aluetoimitsija Tero Anttonen. Tervetuloa! Toimikunta

Meri-Lappi os. 082/Pohjois-Suomen aluepilkkikisat

Meri-Lapin Autoalantyöntekijät ry os. 082 järjestää Pohjois-Suomen aluepilkkikisat la 22.3. Kemin Ajoksen kalasatamassa, Kisakeskuksena toimii JHL:n maja. Ilmoittautuminen paikan päällä klo 10. Pilkkiaika klo 11-14. Sarjat: naiset, miehet, perhesarja ja lapset. Tervetuloa! Toimikunta

Pyhäjokilaakso os. 088/ matka Härmän kylpylään

Matka 1.-2.3.2025 Härmän kylpylään, jossa yöpyminen. Aamulla matka jatkuu Tuurin kyläkaupalle ja siellä myös ruokailu. Aikataulu Haapavesi ABC-piha klo 11.30, Oulainen rautatieasema klo 12. Ilmoittautumiset Martille 16.2.2025 mennessä p. 040 513 4514. On varmaan osaston TJ reissu. Tervetuloa! Toimikunta

Sotkamo os. 124/kevätkokous

Sotkamon Autoalantyöntekijät ry kevätkokous pidetään la 8.3.2025 klo 17 osoitteessa Break Sokos Hotel Vuokatti, Kidekuja 2, Sotkamo. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Paikalla aluetoimitsija Tero Anttonen. Tervetuloa! Toimikunta

LÄNSI-SUOMI

Huittinen os. 022/uimahalli

Lauttakylän Tavaralinjamiehet ry os. 022 tarjoaa osaston jäsenille mahdollisuuden mennä uimaan tai kuntosalille yhteensä 5 krt maaliskuuhuhtikuun aikana jäsenkorttia näyttämällä, Huittisten uimahalliin, Särkimyskoskenkatu 1. Kassalla jäsenlista. Mahdolliset kysymykset sihteerille p. 0400 784959. Toimikunta

Turku os. 040/kevätkokous

Turun Autoalantyöntekijät ry os. 040 sääntömääräinen kevätkokous pidetään la 29.3.2025 alkaen klo 11.30 Hotelli Scandic Julia, Eerikinkatu 4 Turku. Kokouksessa esillä sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat ja osaston sijoitukset Osuuspankissa. Kokouksen alustaa järjestö- ja koulutustoimitsija Esa Tuominen. Ruokailun takia ilmoittautuminen 12.3.2025 mennessä tekstiviestillä pj. Vahtera 040 537 1676. Tervetuloa! Toimikunta

Turku os. 040/picnic-risteily

Turun Autoalantyöntekijät ry os. 040 järjestää jäsenilleen Picnic-risteilyn la 12.4.2025 Viking Linella. Lähtö aamulla klo 8.45 (laivaannousu viimeistään 30min ennen lähtöä) paluu Turkuun klo 19.50. Menomatalla jäsenille infotilaisuus ajankohtaisista asioista laivan kokoustiloissa. Ilmoittautumiset 12.3.2025 mennessä hannele.lehto@akt.fi tai p.02 450 1541. Ilmoita syntymäajat, kansalaisuus jos muu kuin Suomi sekä erikoisruokavalio. Matkan omavastuuhinta on 10 euroa/hlö – jäsen voi varata 2 paikkaa. Maksu osaston tilille FI02 5542 4010 0025 21, viitteeksi picnic2025 ja osallistujien nimet. Lisätiedot osaston puheenjohtajalta, Timo Vahtera 040 537 1676. Paikkoja rajoitusti! Tervetuloa!

Kokemäki os. 065/uimahalli

Kokemäen Kuljetustyöntekijät ry os. 065 on varannut Kokemäen uimahallin jäsenen käyttöön la 8.3.2025 ja la 12.4.2025 klo 17–20. Tervetuloa polskuttelemaan koko perheen voimin. Toimikunta

Kokemäki os. 065/talvipäivät

Kokemäen Kuljetustyöntekijät ry os. 065 järjestää matkan talvipäiville 14.–16.3.2025 Kuopioon. Paikan päällä matkan omavastuuhinta on eur 60/henkilö. Matkaan lähdetään 14.3. klo 16 Kokemäen Tilausliikenteen talleilta, Muuntamokadulta. Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset 2.3.2025 mennessä Jari Vallille p. 040 501 1447. Toimikunta

Turku os. 100/kevätkokous

Turun Seudun Linja-autohenkilökunta ry:n os. 100 sääntömääräinen kevätkokous pidetään la 29.3.2025 klo 11.30

Hotelli Scandic Julia, Eerikinkatu 4 Turku. Esillä sääntömääräiset asiat mm. tilinpäätös vuodelta 2024. Ajankohtaisista asioista alustaa järjestö- ja koulutustoimitsija Esa Tuominen. Ruokailun takia ilmoittautuminen 14.3.2025 mennessä viestillä p. 0400 818830/Holm. Tervetuloa! Toimikunta

Turku os. 183/1. ja 2. lopettamiskokous

Turun Auto-opettajat ry os. 183 1. lopettamiskokous pidetään la 22.2. klo 16 Radisson Blu Marina Palacessa, Linnan-
katu 32 Turku. Kokouksessa esillä lopet-
tamista koskevat asiat. Ilmoittautumi-

nen puheenjohtajalle 15.2. mennessä. 2. lopettamiskokous su 23.3. myöhemmin ilmoitettavassa paikassa, mikäli kokoukseen päädytään. Toimikunta

Turku/eläkeläiset

Seuraava kokous pidetään toimistolla ke 5.2.2025 klo 12. Kevät risteily ke 19.3.2025 aamulähtö Viking Glory. Tervetuloa! Toimikunta

SISÄ-SUOMI

Virrat os. 054/kevätkokous

Virtain Autoalantyöntekijät ry os. 054 järjestää sääntömääräisen kevätkoko-

uksen lauantaina 15.3.25 klo 15 Virroilla, Mikontalon ravintolassa. Esillä sääntö- ja muut esille tulevat asiat. Ruokailusta johtuen ilmoitathan osallistumisestasi Tommi 044 532 5378 tai Jussi 040 548 8941. Tervetuloa! Toimikunta

Forssa os. 083/teatteri

Forssan Autoalantyöntekijät ry os. 83 järjestää la 5.4.25 teatterimatkan jäsenille avoin kanssa Hämeenlinnaan, terveisin Vexi! Paikkoja rajoitetusti! Tiedustelut ja sitovat ilmoittautumiset helmikuun loppuun mennessä! Leena 040 546 2258, Arto 0400 485 907 tai Jussi 045 350 9931. Tervetuloa mukaan! Toimikunta

Muistathan lähettää osastosi ilmoitukset 6.3. mennessä aluetoimistoon!

Myöhässä saapuneita ilmoituksia emme valitettavasti voi ottaa vastaan, joten laitathan päivämäärän muistiin jo nyt.

Kiitokset ja kuolinilmoitukset lähetetään osoitteeseen ilmoitukset@akt.fi

Kuolleet

Osasto 003:n jäsen

Reijo Peteri

s. 14.10.1950
k. 06.11.2024

Muistoa kunnioittaen ja ottaen osaa suruun

Lahden Autoalan Työntekijät ry

Osasto 058:n jäsen

Matti Nevala

s. 16.03.1932
k. 10.12.2024

Muistoa kunnioittaen

Omaiset
ja Oulun Seudun
Autoalantyöntekijät ry

Osasto 076:n jäsen

Toivo (Topi) Väättäinen

s. 03.06.1933
k. 01.12.2024

Muistoa kunnioittaen

Omaiset
ja Iisalmen
Autoalantyöntekijät ry

Osasto 033:n jäsen

Arto Sippu

s. 13.08.1934
k. 16.12.2024

Muistoa kunnioittaen

Kouvola Seudun
Autoalantyöntekijät ry
Eläkekerho

Osasto 062:n jäsen

Pentti Kaskinen

s. 28.04.1936
k. 08.12.2024

Muistoa kunnioittaen

Omaiset
ja AKT Lappeenranta 062 ry

Osasto 142:n jäsen

Eino Niemelä

s. 14.08.1934
k. 31.12.2024

Muistoa kunnioittaen

Omaiset
ja Oulun Satamatyöntekijät ry

Osasto 115:n jäsen

Jorma Kivelä

s. 18.9.1935
k. 12.11.2024

Muistoa kunnioittaen

Karkkilan Auto- ja
Kuljetustyöväen
ammattiosasto ry

Osasto 002:n jäsen

Eino Ahponen

s. 12.06.1936
k. 18.12.2024

Muisto kunnioittaen

Omaiset ja
Imatran Autoalantyöntekijät ry
eläkekerho

Osasto 104:n jäsen

Esko Nyberg

s. 08.04.1942
k. 09.01.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset

Osasto 012:n jäsen

Martti Kontinen

s. 01.09.1937
k. 08.01.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset

Osasto 003:n jäsen

Timo Salonen

s. 06.09.1952
k. 08.12.2024

Muistoa kunnioittaen

Hyvät työkaverit

Terveiset maailmalle!

KUVA Getty Images

A white Finnair airplane is shown in flight against a clear blue sky with some light clouds. The aircraft is viewed from a low angle, showing its underside and wings. The word "FINNAIR" is written in large, dark blue letters along the side of the fuselage. The landing gear is deployed, and the engines are visible under the wings.

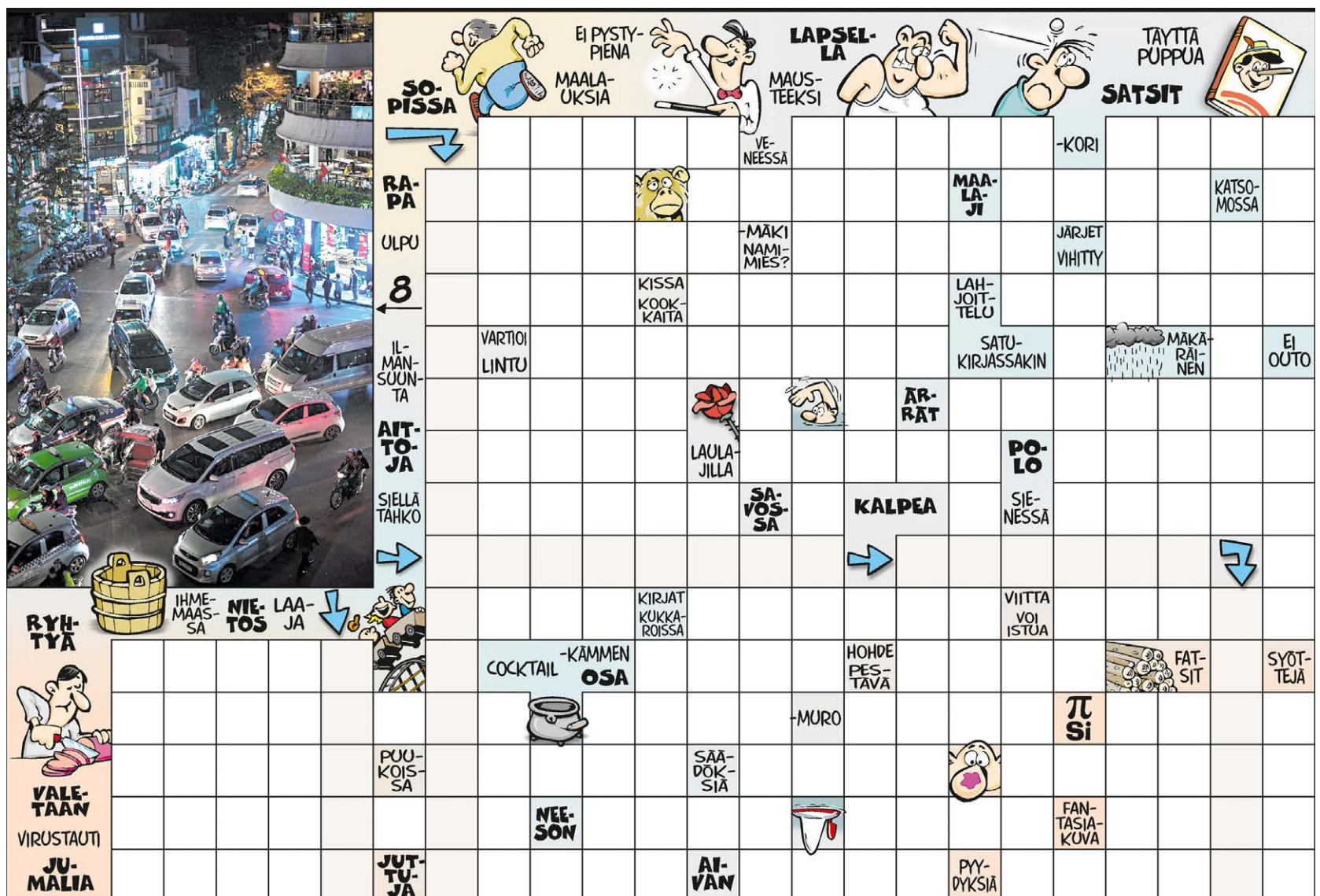
Terveisin AKT-lehden toimitus

Finnairin yhtiökokous
Suomi/Finland

Ristikon
PALKINTONA
reppu!

		R	A	K	I	T	S	H	O	P	A	T	A
		L	O	L	A	V	E	T	A	L	A	I	N
		O	S	K	M	H	A	U	T	R	I	S	
		J	O	U	L	M	A	R	K	K	I	N	
		U	I	A	R	I	E	L	R				
		J	U	N	N	D		T	A	K	S	A	
A	L	U	S		V	A	H	V	E	T	A	L	A
J	R	O	S	A	A	I	N	E	S		I	L	T
O	M	A	T	L	E	I	T	L	U	O	N	A	
S	U	L	A	V	A		M	A	K		R	A	S
U			R	A	K	A		P	A	E	O		
T	A	K	A	S	A	L	N	T		E	S	S	I
E	L	I	T	T	I	T	A		E	S	I	N	M
O	L	A	T		U	S	V	A	K	I	T	K	A
S	A	T	O	I	S	A		T	Y	O	T	T	A

PUHELINNUMERO:

Kuukauden runo

Kaikki syntyy puhtaina

Ovet ovat auki

Kaikelle ajallaan

Mieli jähmettyy

Aika ei

Mitä meistä on tullut

Varjomme lankeaa maahan

Rakkaan kodin raunioilta

Maailmanpuu kaadettuna

Menetettyjen lehtien leijunta

Aamuun kaikonneena

Taistojen murtaessa vahasinetit

Lupauksen ihmisen kasvamisesta

Mikä on sen värin merkitys

Lahjoitta lähdemme

Siemenet jääneet pitkän pilven alle

Kun kaikki hiljenee

Tuuli tähyilee tyhjää maata

Mihin valo voisi vielä laskeutua

Mutta siihen asti

-Koo Jii-

KULTTUURIVINKKI

Karuja kuvia Ukrainasta

TEKSTI **Hannele Siika-aho** KUVA **Nikolai Bokan,**
Sectoral State Archive of Security Service of Ukraine

Työväenmuseo Werstas sijaitsee Tampereen sydämessä, siellä, mistä teollistuminen Suomessa alkoi. Finlaysonin entisen tehtaan tiloissa toimii nykyään työväenmuseo.

Museosta löytyy muun muassa Suomen suurin höyrykone, joka on edelleen omalla vanhalla paikallaan. Sitä käytettiin Finlaysonin tehtaalla 1900-luvun alussa voimanlähteenä. AKT:n tukema Kuljetustyöväen matkassa -näyttely muutama vuosi sitten kertoi kuljetustyön muutoksesta satamissa, maanteillä ja lentokentillä.

Nyt museossa pääsee tutustumaan Ukrainan historiaan. Holodomor -näyttely esittelee 44 harvinaisen valokuvan kautta muistitietoa Ukrainaa vuosina 1932–1933 koetelleesta nälänhädästä eli holodomorista. Nimi tulee ukrainan kielen sanoista holod, nälkä ja mor, tuho.

Nälänhätä aiheutui maatalouden kollektivisoinnista ja viljan viennistä. Stalinin Neuvostoliitto ei kansalai-

siaan auttanut vaan vaikeutti tilannetta entisestään lisäämällä viljan pakko-ottoja ja langettamalla ankaria rangaistuksia vastarinnasta. Ukrainassa kuoli nälkään noin neljä miljoonaa ihmistä.

Holodomor oli Neuvostoliitossa kielletty puheenaihe. Nälänhätää alettiin käsitellä toden teolla vasta Ukrainan itsenäistyttyä. Nyky-Venäjä vaikennee jälleen asiasta. Euroopan parlamentti ja yli 30 valtiota Suomi mukaan lukien on tunnustanut holodomorin kansanmurhaksi.

Näyttelyn harvinaiset kuvat ovat kahden nälänhädän silminnäkijän ottamia. Nikolai Bokan asui Pohjois-Ukrainassa ja valokuvasi oman perheensä kohtaloa maaseudulla. Olot maalla olivat vaikeat eikä kylissä ollut juuri mitään syötävää. Itävaltalainen Alexander Wienerberger työskenteli Harkovassa kemiantehtaatan teknisenä johtajana ja tallensi hätää kaupungin kaduilla. Holodomor -näyttely on auki 11.5.2025 saakka. ●

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry on n. 40 000 jäsenen ammattiliitto ja vahva edunvalvoja. Liiton jäsenet työskentelevät autoliikenne-, ahtaus-, säiliö- auto- ja öljytuote-, matkailu-, huolinta- ja liikenneopetusaloilla sekä huoltokorjaamoissa, terminaaleissa ja lentokoneiden matkustamoissa. Jäsenet kuuluvat ammattiosastoihin, jotka ovat puolestaan AKT:n jäseniä.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

John Stenbergin rantaa 6,
00530 Helsinki

Postiosoite:
PL 313, 00531 Helsinki
akt.fi

Toimisto avoinna:
Katso akt.fi/yhteystiedot

Jäsenrekisteri:
Puhelinpäivystys 09 6131 1244

Työsuhdeneuvonta:
Puhelinpäivystys 09 6131 1222

ALUETOIMISTOT

Etelä-Suomen aluetoimisto
Viherniemenkatu 5, 00530
Helsinki
09 6131 1400
09 6131 1401
09 6131 1402

Länsi-Suomen aluetoimisto
Maariankatu 6 b, 20100 Turku
02 450 1540
02 450 1541

Sisä-Suomen aluetoimisto
Rautatienkatu 10, 6. krs, 33100 Tampere
03 230 1510
03 230 1515

Itä-Suomen aluetoimisto
Kauppakatu 32, 3. krs, 80100 Joensuu
013 5111 410
013 5111 411

Pohjois-Suomen aluetoimisto
Isokatu 30, 4. krs, 90100 Oulu
08 870 1440
08 870 1441

VARMANA PIDETYT

TURVALLISET JA MUKAVAT JALKINEET OVAT HYVÄN TYÖPÄIVÄN PERUSTA. SIEVIN INNOVATIIVISUUS SEKÄ LAADUKKAAT JA VASTUULLISET MATERIAALIT TAKAAVAT KORKEATASOISEN TURVALLISUUDEN JA MUKAVUUDEN TUNTEEN LÄPI TYÖPÄIVÄN. KUN PUET JALKAASI SIEVIN TURVAKENGÄT, VOIT OLLA VARMA SIITÄ, ETTÄ NE HOITAVAT TEHTÄVÄNSÄ YHTÄ HYVIN KUIN SINÄKIN.

